

# Israëlaktueel /



Herdenkingsbijeenkomst 7 oktober

## ‘Vergeet de gijzelaars niet’

► PAGINA 4, 11 EN 21

Foto: Flash90



Foto: Flash90

### Soekot

**God ontmoeten  
in de loofhut.  
We zijn met  
elkaar verbonden.**

PAGINA 13



**Niet ophouden  
om in de kerk  
voor Israël te bidden**

PAGINA 12

## MEDITATIEF

Kanttekening

Ds. Frank Heikoop  
krant@cvi.nl

### Kantelende samenleving

**J**a natuurlijk, kritiek op Israël mag. Maar wat er momenteel in Nederland gebeurt, gaat veel verder. Onder het mom van kritiek op Israël komt regelmatig ordinaire Jodenhaat naar boven. Het antisemitisme is terug van weg geweest, of beter nog: het mag weer geuit worden. Allang weerlegde beschuldigingen aan het adres van Israël worden in de media telkens weer herhaald.

De steun voor Israël neemt in de Nederlandse politiek zienderogen af. Debatten in de Tweede Kamer worden door bepaalde partijen aangegrepen om Israël aan de schandpaal te nagelen. Een in Nederland woonachtige Turk hoeft zich nooit te verantwoorden voor de daden van de Turkse president Erdogan. Maar in Nederland woonachtige Joden worden telkens aangesproken op wat de Israëlische regering doet. Haatteksten worden in de straten gescaandeerd, oproepen tot geweld en moord zijn voor politie en justitie zelden een reden meer om in te grijpen.

Wie denkt dat het hier alleen om een politiek conflict gaat, vergist zich. Er staat veel meer op het spel. Als Joden zich in een land niet meer thuis voelen, overwegen een land te verlaten, dan is dat een alarmsignaal. De afkeer van Israël is vaak een teken van afkeer van de God van Israël, van Zijn geboden en beloften. Eeuwenlang is onze samenleving gestempeld door het Joods-christelijk gedachtengoed. Daar willen groepen nu vanaf. Wie zijn dat? Het zijn aan de ene kant links-extremisten, die de huidige vrije, kapitalistische samenleving haten en omver willen werpen. Het zijn aan de andere kant islamisten, die de afgelopen decennia ons land zijn binnengekomen, en die westerse landen willen onderwerpen aan de radicale islam. In een soort monsterverbond treden deze twee groepen gezamenlijk op. Ze veroveren de straat, intimideren allen die het niet met hen eens zijn, bepalen met de dreiging van geweld wat er gebeurt op universiteiten, in treinstations, op allerlei plaatsen in de publieke ruimte.

Als we niet uitkijken, kantelt onze samenleving, worden we een land waarin voor Joden, vrouwen, minderheden en op den duur ook voor christenen steeds minder ruimte en vrijheid zal zijn. Laten we hopen en bidden dat deze kanteling van onze maatschappij een halt zal worden toegevoerd.

## Achter de schermen

Ds. Henk Poot

**De oorlog in Gaza, of beter de oorlog van Israël op zeven fronten, houdt de gemoederen al twee jaar bezig. Israël is actueel. En heel de wereld kijkt mee.**

Het lijkt ook wel of iedereen er iets over moet zeggen. Ik ben een tijdje vlootpredikant geweest bij de onderzeedienst, en een van de dingen die ik toen geleerd heb, is dat er veel meer achter de schermen van de politiek gebeurt dan mensen weten. We deden missies waarvan de media geen idee hadden. En ik denk dat het met de politiek nog steeds zo is.

In Numeri 22 lezen we dat het volk van God, op weg naar het Beloofde Land, is aangekomen in de velden van Moab. We lezen over koning Balak en de profeet Bileam. Over God die ingrijpt en van



Wie de Bijbel leest, kan een blik achter de schermen werpen.

Foto: Flash90

Bileam eist dat hij Israël niet zal vervloeken. We zien hoe Bileam de koning van Moab offers laat brengen als inleiding

op de vervloeking die hij moet uitspreken. Maar het komt er niet van, Bileam zegent alleen maar. Hij zegt: "Hoe zal ik vervloeken die God niet vervloekt?" Hij vertelt over Israël als een volk dat uniek is en anders dan alle andere naties, en aan het einde schouwt hij een ster die de komst van de grote Koning van de Joden aankondigt.

#### Beloften

Ondertussen weet Israël daar helemaal niets van. God treedt in voor Zijn volk en het gebeurt allemaal achter de schermen. Daar bepaalt de Heere de actualiteit! En dat is nog steeds zo. We weten wel dat er enorme beloften in de Bijbel staan. Bijvoorbeeld in Psalm 28: "Verlos dan uw volk en zegen uw erfdeel, weid hen en draag hen tot in eeuwigheid." Dus als je Gods Woord leest, geeft je dat toch nog een blik achter de schermen.

## Israël blijft actueel

Marijke Terlouw

**Met wat je een valse start zou kunnen noemen, begon dit seizoen nog voor het einde van het reces en de vakantietijd goed en wel voorbij waren: het kabinet viel opnieuw, nu over Gaza. En sindsdien lopen we, als het op het nieuws over Israël aankomt, bijna achter de feiten aan, zoveel is het.**

Een greep uit afgelopen maand: er is een nieuwe Israëlische ambassadeur in Nederland, mijnheer Vapni, rabbijn Jacobs mocht zijn vijftigjarig ambtsjubileum vieren, voormalig gijzelaar Omer Wenkert bezocht Nederland en deelde zijn verhaal.

Ondertussen ging wereldwijd de strijd voor een 'Free Palestine' door. Er zijn landen die zwichten voor die roep en in de VN Palestina (willen) erkennen. De vraag blijft: wat erken je dan? En vraag twee: welk Palestina bevrijd je dan en van wie? Wat is eigenlijk de geschiedenis van 'Palestina'? Op meerdere plekken in deze krant leest u daarover.

Over enkele dagen is het Israëlzon-dag in veel kerken. In deze tijd wordt dat door mensen, door kerken, als ingewikkeld ervaren. Want alom klinkt tenslotte dat Israël genocide pleegt, en dat er hongersnood is in Gaza. Dat wordt bevestigd door VN-instituten. De cijfers van de slachtoffers liegen er niet om, ook al komen al die feiten en cijfers van Hamas.



Foto: Cvl

Dan kun je toch niet zomaar een Israël-zondag hebben?

Maar waar gaat het nu om met Isra- elzondag? Gaat het om het nieuws, om wie de opinie aan zijn kant heeft? Is het verhaal van Israël niet juist dat Gods plan door het meest onwaarschijnlijke, het meest onlogische heen, via het kleine en al eeuwenlang verguisde Joodse volk, ons Verlossing bracht? God brengt ons terug naar het begin: Hij kent geen einde. Daarover gaat het magazine bij deze krant.

De komende maand kent voor velen in Israël, maar ook hier in Nederland, een beladen moment: de herdenking van de terreuraanslag van 7 oktober 2023. De slachtoffers die dat kostte, de gijzelaars

die nog altijd gevangen zitten, en de velen in Israël die lijden door de gebeurtenissen. Een dag van herdenken en van voorbede – onze gebedsruimte is daarvoor beschikbaar. Weet u welkom, ook op andere dagen en momenten: om te danken voor het wonder dat Gods volk mag terugkeren naar huis, voor de Israël-consulenten die Israëlproducten blijven verkopen, en voor de duizenden bezoekers van de tentoonstelling *Je bent er nog!*

Tot slot, u heeft het vast al gezien: *Israël Aktueel* heeft een nieuw jasje gekregen. Want deze krant mag dan al 41 jaar bestaan – en onze stichting dit jaar 45 jaar – Israël blijft actueel, en dat willen we blijven uitdragen met onze krant.

## NIEUWS



De laatste inkopen voor het nieuwe jaar worden gedaan.

Foto: Flash90

## Een goed nieuw jaar?

**'Een goed en zoet nieuw jaar': dat wensten Joden elkaar onlangs toe tijdens de viering van Rosj Hasjana (Joods Nieuwjaar). Hoewel het Joods Nieuwjaar het startpunt vormt van een vreugdevolle maand, met onder andere het Loofhuttenfeest (Soekot), is er gezien de gebeurtenissen op het wereldtoneel ook alle reden om somber te zijn. De oorlog in Gaza blijft maar voortduren, de meer dan veertig gijzelaars zijn nog altijd niet thuis, en Israël raakt steeds meer geïsoleerd.**

Renske Lankman

Ondanks de oorlog, het verdriet en de pijn laten Israëliërs de Joodse feestdagen niet ongemerkt voorbijgaan. Het leven moet altijd gevierd worden, ook of juist – in tijden van oorlog. Op 23 en 24 september werd het Joods Nieuwjaar gevierd. Hierna volgen de 'ontzagwekkende dagen' tot Jom Kippoer (Grote Verzoendag), een dag van boete en inkeer. Daarna wordt er zeven dagen lang feest gevierd tijdens het Loofhuttenfeest (Soekot). Na dit feest vindt ten slotte Simchat Tora (Vreugde der Wet) plaats.

#### Loofhut

Voor tientallen families van gijzelaars is het de tweede keer dat ze deze feestmaand moeten ingaan zonder hun geliefden. Zo staat de loofhut van de familie Gilboa-Dalal er nog van twee jaar geleden. Hun zoon Guy had beloofd de loofhut op te ruimen, maar voordat hij dat kon doen, werd hij gegijzeld door Hamas. De loofhut staat er nog altijd als een stille roep om de terugkeer van de gijzelaars. De protesten voor hun vrijlating gaan onverminderd door. De gemoederen lopen regelmatig hoog op.

Inmiddels is het Israëlische offensief tegen Hamas in Gaza-Stad in volle gang. Duizenden Palestijnen zijn de stad ontvlucht. Hamas heeft meerdere gijzelaars uit de tunnels gehaald om ze als menselijk schild in Gaza-Stad te gebruiken. Het offensief heeft internationaal veel kritiek geoogst.

#### Nieuwe maatregelen

Israël raakt mede door dit nieuwe offensief steeds verder geïsoleerd op het wereldtoneel. Zo kwam de Europese Commissie met nieuwe voorstellen om de druk op Israël te vergroten. De commissie wil sancties invoeren tegen 'extreemrechtse' Israelische ministers en een gedeeltelijke opschorting van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Israël. Concreet zouden Israëlische goederen dan dezelfde invoerrechten krijgen als producten uit landen zonder vrijhandelsovereenkomst met de EU. Ook wil de commissie bilaterale steun aan Israël opschorten.

#### Juridische stappen

Niet alleen de relaties tussen Israël en Europese landen staan onder druk, ook de relatie met verschillende Arabische landen in het Midden-Oos-



**De loofhut staat er nog als een stille roep.**

ten heeft een deuk opgelopen na de (mislukte) aanval van Israël op Hamasleiders in Doha, Qatar. Landen in deze regio hebben de aanval ten zeerste afgekeurd. Qatar zelf was woest. Het land heeft het Internationaal Strafhof ingeschakeld om juridische stappen te nemen tegen Israël.

#### Toenadering

Desondanks is er ook positief nieuws te melden. Zo heeft de Syrische president al-Sharaa gezegd dat de kans groot is dat zijn land binnenkort een overeenkomst sluit met Israël. Daarnaast vermeldde een Syrische veiligheidsfunctionaris dat tegen het einde van dit jaar de twee landen verschillende veiligheids- en militaire overeenkomsten zullen sluiten. De gesprekken tussen Syrië en Israël worden gefaciliteerd door de Verenigde Staten.

De gebeurtenissen met betrekking tot Israël volgen elkaar razendsnel op. Het lijkt of het negatieve nieuws overheerst. Toch zijn er ook lichtpuntjes, zoals de toenadering tot Syrië. Hopelijk wordt dit jaar echt een goed en zoet nieuw jaar voor het Joodse volk en Israël. De tijd zal het ons leren.

## Volledige dienstregeling

Drie weken eerder dan gepland heeft de lightrail van Jeruzalem de volledige dienstregeling hervat. De Rode Lijn lag sinds mei stil om te worden aangesloten op de Groene Lijn, die volgend jaar gaat rijden. Zelfs tijdens de oorlog met Iran werkten honderden arbeiders door, ondanks raketaanvallen. Onder druk van de burgemeester, die het publiek zoveel mogelijk wilde ontzien, zijn de werkzaamheden sneller afgerond. Daardoor is de Rode Lijn nu weer geopend.

“  
Het antwoord op terreur is het versterken van de nederzettingen.

## UNIFIL grote mislukking



De UNIFIL-vredesmacht in Libanon is een mislukking. Dat schrijft onderzoeker Hussain Abdul-Hussain in *The Algemeiner*. Sinds de komst van UNIFIL zijn er drie grote oorlogen uitgebroken, zonder dat de troepen die konden voorkomen of beëindigen. Jaarlijks kost de missie bovendien vijfhonderd miljoen dollar. Volgens Abdul-Hussain dwarsboomt Hezbollah op allerlei manieren de inspanningen van UNIFIL. Zo blokkeert de terreurbeweging wegen, elke keer wanneer UNIFIL een wapenopslagplaats van Hezbollah nadert. Omdat UNIFIL weinig militaire activiteiten onderneemt in Zuid-Libanon is het overgestapt op de financiering van civiele projecten, zoals de aanleg van wegen. Dit versterkt indirect de positie van Hezbollah, volgens de onderzoeker. | Foto: Flash90

## Weinig donaties

De donaties van Arabische landen aan UNRWA, een VN-organisatie voor Palestijnse vluchtelingen, zijn met negentig procent gedaald ten opzichte van 2024. In 2018 droegen deze landen ongeveer 25 procent bij aan de financiering van UNRWA. Dit jaar bedraagt dit slechts drie procent. Israël heeft de organisatie beschuldigd van nauwe banden met Hamas.

## Terugkeer

Veel inwoners van verschillende kibboetsen langs de Gazastrook zijn teruggekeerd na de Hamas-aanval van 7 oktober 2023. Ook zijn er nieuwe gezinnen bijgekomen die zich juist na de aanval hier willen vestigen. Een nieuwe familie zegt: “Het antwoord op terreur is het versterken van de nederzettingen en vasthouden aan het land.” In zwaar getroffen plaatsen, zoals Nir Oz, zijn de inwoners echter nog niet teruggekeerd. De renovaties aan deze kibboets zijn pas net begonnen.

# ‘Verlies nooit je hoop’

Renske Lankman

**‘Deel ons verhaal, wees onze ambassadeur, want er is te weinig aandacht voor de gijzelaars.’ Deze oproep deden de vrijgelaten Israëliëische gijzelaar Omer Wenkert en zijn moeder onlangs bij een bijeenkomst van Christenen voor Israël. Tijdens deze avond vertelde Omer over zijn gevangenschap in Gaza. Een verhaal van angst, pijn, verdriet, maar ook van hoop en geloof.**

Op 7 oktober 2023 arriveert Omer 's ochtends vroeg met zijn beste vriendin Kim op muziekfestival Nova. Wanneer opeens een grootschalige raketaanval vanuit Gaza begint, vluchten Omer en Kim weg in hun auto en besluiten ze te schuilen in een schuilkelder langs de kant van de weg. “Op een gegeven moment hoorden we iemand ‘Allah Akbar’ roepen en werd er een granaat naar binnen gegooid. Daarna nog een en nog een. Overal lagen lichaamsdelen van mensen. Daarna probeerden de terroristen de schuilkelder in brand te steken. Toen wist ik: dit is het einde. Ik wilde niet dat mijn familie een verbrand lichaam moest begraven en ben de schuilkelder uitgelopen. Ik verwachtte te worden doodgeschoten, maar in plaats daar-

van werd ik in de boeien geslagen. Ik heb het daar in mijn broek gedaan van angst.”

### Dieptepunt

Binnen een uur zit Omer al opgesloten in de tunnels van Gaza. “Ik zei tegen mezelf: ‘Omer, dit is je leven nu, je kunt er niks aan doen dat je ontvoerd bent. Je familie wacht op je aan het einde van deze weg.’ De eerste vijftig dagen zat ik vast met andere gijzelaars. Daarna werd ik 197 dagen lang alleen opgesloten. Toch heb ik me nooit alleen gevoeld, dat komt door jullie gebeden.” Om niet gek te worden, besluit Omer dankbaar te zijn voor alles wat hij ontvangt, al was het iets kleins. “Ik besloot om te kijken naar wat ik wel had en niet naar wat ik niet had. Ik voelde me mentaal steeds sterker worden, tot mei 2024. De onderhandelingen tussen Israël en Hamas liepen in die periode vast en dat reageerden mijn bewakers op mij af. Ze sloegen en traptten me elke dag weer opnieuw. Toen heb ik het diepste punt van mijn leven bereikt. Ik dacht dat het einde nabij was.”

### Favoriete film

Maar alles verandert als Omer kort hierna bij drie andere gijzelaars wordt geplaatst. “We maakten samen een vaste routine om nog menselijk te blijven in onmenselijke omstandigheden. Zo hielden we elke avond een



Voormalig gijzelaar Omer Wenkert.

Foto: Flash90

‘filmavond’ waarbij een van ons moest vertellen over zijn favoriete film.”

### Betere dagen

In de laatste maanden voor zijn vrijlating krijgt hij nauwelijks nog te eten. Hij valt uiteindelijk twintig kilo af. Na 505 dagen wordt Omer vrijgelaten en herenigd met zijn ouders, die alles uit handen hadden laten vallen sinds 7 oktober om voor de terugkeer van hun zoon te vechten. Zijn moeder besluit de avond met de woorden: “Ik ben nooit mijn hoop verloren. Ik geloofde dat Omer terug zou komen. Verlies daarom nooit je hoop en geloof, want er zullen betere dagen komen.”

“  
Overall lagen lichaamsdelen. Toen wist ik: dit is het einde.



# De Palestijnen hebben geen recht op een eigen staat



De VN namen onlangs een resolutie aan die steun uitspreekt voor een tweestatenoplossing. De Israëliëische ambassadeur Danny Danon zei dat de verklaring eenzijdig is en "niet zal worden herinnerd als een stap naar vrede".

Foto: UN Photo

Andrew Tucker

**Het besluit van veel staten in de VN om ‘de staat Palestina te erkennen’, geeft een gevaarlijk signaal af dat terreur – waaronder de gruwelijke aanslagen van 7 oktober – en de langdurige onverzettelikheden van de Palestijnen tot concessies leiden.**

Het feit dat Hamas het besluit geprezen heeft, zou de betrokken landen tot nadenken moeten stemmen. Bovendien ondermijnt het besluit het internationaal recht en de gevestigde normen voor het definiëren van staatkundigheid. Eenzijdige erkenning is in strijd met de Oslo-akkoorden (1993-1995), verdragen die voor beide partijen bindend blijven. De akkoorden stellen de vaststelling van grenzen uit tot de onderhandelingen over de definitieve status, en sluiten acties uit die de rechten van beide partijen in dit verband schaden.

Het negeren van de akkoorden omwille van een symbolische erkenning schept een verontrustend precedent dat verdragen – als juridisch bindende instrumenten – terzijde kunnen worden geschoven omwille van politiek opportunisme. Dit brengt het risico met zich mee dat de rechtsstaat en verdragsverplichtingen overal worden ondermijnd – een hoeksteen van stabiele internationale betrekkingen. Bovendien verleent erkenning geen staatsoverheidsaanpak. ‘Palestina’ voldoet niet aan de vastgestelde wettelijke criteria voor staatsoverheidsaanpak volgens artikel 1 van het *Verdrag van Montevideo inzake de rechten en plichten van staten (1933)*. De vier wettelijke vereisten zijn: een permanente bevolking, een afgebakend grondgebied, een effectieve regering en het vermogen om buitenlandse betrekkingen aan te gaan.

### Vereisten

De eis van een afgebakend grondgebied houdt niet in dat de grenzen perfect vastgelegd moeten zijn, maar wel dat er een consistent, identificeerbaar gebied moet zijn waarover een staat soevereine macht uitoefent. De Oslo-akkoorden beperken het vermogen van de Palestijnse Autoriteit (PA) om soevereiniteit uit te oefenen over afgebakende grenzen door haar slechts beperkt zelfbestuur te verlenen in bepaalde gebieden, in afwachting van een onderhandelende regeling – tot dan blijven de grenzen omstreden. Bovendien oefent Israël volgens de akkoorden nog steeds controle uit over delen van de Westelijke Jordaanoever. Ondertussen zijn de Palestijnse gebieden verdeeld sinds Hamas in 2007 de PA omverwierp en de macht overnam in Gaza. Deze factoren verhinderen dat de PA als een verenigde en effectieve regering over een afgebakend grondgebied kan functioneren.

Bovendien, hoewel de PA zich bezighoudt met enkele diplomatieke activiteiten, belemmeren haar verdeelde bestuur en beperkte autoriteit in gebieden onder Israëliëische controle ook haar vermogen als soevereine entiteit consequent buitenlandse betrekkingen te onderhouden. Het internationaal recht erkent zelfbeschikking als een fundamenteel beginsel, maar garandeert geen soevereiniteit als resultaat. In meerdere gevallen, zoals dat van de Westelijke Sahara, is gekozen voor autonomie in plaats van een staat.

### Nieuwe koers

De internationale gemeenschap moet het roer omgooien. In plaats van een entiteit die nog lang geen staat is als staat te erkennen, moet de internationale gemeenschap vier dingen doen: hervormingen binnen het Palestijnse leiderschap aanmoedigen, de nederlaag van Hamas ondersteunen, alternatieve opties voor staatsvorming onderzoeken en pleiten voor een terugkeer naar de onderhandelingsstafel in overeenstemming met bestaande wettelijke overeenkomsten.

Andrew Tucker is directeur van *thinc*.

“  
De internationale gemeenschap moet het roer omgooien.

## Heuglijk feit

Dit jaar bestaat de Portugese Synagoge in Amsterdam 350 jaar. Dit heuglijke feit werd onlangs gevierd in de synagoge. Onder andere koning Willem-Alexander en historicus Bart Waller waren bij deze viering aanwezig. De Portugese Synagoge werd in 1675 gebouwd door Portugese en Spaanse Joden die de inquisitie in hun thuisland waren ontvlucht. In die tijd was de Portugese Synagoge de grootste ter wereld.

## Vijftig jaar rabbijn

Opperrabbijn Jacobs vierde onlangs zijn vijftigjarig ambtsjubileum. Speciaal voor hem werd er een concert georganiseerd in de synagoge van Arnhem. Het Amsterdams Synagogaal Koor trad hier op met cantor Sacha van Ravenswade. In het voorwoord van het programmaboekje werd benadrukt dat het bouwen van bruggen de specialiteit is van Jacobs en dat dit heeft geleid tot warme relaties met vele mensen.

“  
Het bouwen van bruggen is de specialiteit van opperrabbijn Jacobs.

## Hamas is geen terreurgroep



De BBC vindt dat een van haar presentatoren de redactionele richtlijnen heeft geschonden door Hamas tijdens een uitzending een ‘terreurgroep’ te noemen. Volgens de klachtencommissie van de Britse omroep is het onjuist om deze term voor Hamas te gebruiken. Kort na 7 oktober 2023 zei de toenmalige Britse premier Sunak juist dat de BBC Hamas als een terroristische organisatie moest bestempelen. Hij noemde het beleid van de omroep toen “een verdraaiing van de feiten”. | Foto: Flash90

## INTERVIEW

# Al 45 jaar op de bres voor Gods volk



De broers Roger (links), Pieter (midden) en Frank (rechts) voor het Israëlcentrum in Nijkerk.

Foto: Willem Jan de Bruijn Fotografie

Christenen voor Israël bestaat 45 jaar. Een gesprek met de broers Roger, Pieter en Frank van Oordt, zoons van oprichter Karel van Oordt, over het ontstaan van de organisatie en de ontwikkelingen sinds dat prille begin.

Ds. Henk Poot

**Roger, jij bent sinds het begin betrokken bij de organisatie. Hoe is het allemaal begonnen?**

“Mijn vader deed al jaren zaken met Israëlsche bedrijven en richtte in 1980 ‘IP 80’ op. Het idee was om hier producten uit Israël te verkopen en zo onder meer steun te bieden aan nieuwe immigranten in Israël. Maar ook om op deze manier Israël ter sprake te brengen, zeker ook in de kerk. Mijn vader was ervan overtuigd dat God in deze tijd wonderen doet voor Zijn volk. Het kopen van producten uit Israël zou mensen de gelegenheid geven Gods volk te zegenen.”

**En hoe ging dat?**

“Het ging, en van het een kwam het ander. Hij huurde een kantoor en ik werd directeur. Toen onze oudste geboren werd in 1981, vroeg de verloskundige aan mijn vrouw Elisabeth wat haar man voor werk deed, waarop Elisabeth antwoordde: ‘Hij is directeur’. De verloskundige reageerde met: ‘Zeker van een eenmans-bedrijf’. En dat was ook zo. Mijn vader ging het land in om in de kerken over Gods trouw aan Israël te spreken en ik bouwde aan de organisatie.”

**Er is veel gebeurd in die 45 jaar.**

“Al gauw gaven we een krant uit om, tegen het toenemende antisemitisme – ook toen al – een stem aan Israël te geven. Er kwamen meer sprekers, zoals ds. Willem J.J. Glashouwer en ds. Jaap de Vreugd, en uit Israël Lance Lambert. Na enige aarzeling begonnen we met projecten in Israël. Het eerste project was het ondersteunen van het Jaffa Instituut, dat hulp geeft aan kinderen in de achterbuurten van Tel Aviv. En sinds 1996 bieden we hulp aan de terugkeer van Joden in de diaspora. Ook bouwden we aan een internationale afdeling. Wat ook gebeurde, is dat het vrouwen van de Joodse gemeenschap groeide, en dat was heel belangrijk voor me. Het feit dat in het Israëlcentrum het honorair consulaat gevestigd is, is een teken van dat vertrouwen, zeker in deze tijd.”

**Pieter, jij bent sinds 1994 actief binnen Christenen voor Israël, en dan met name binnen het Israël Producten Centrum. Ook aan jou de vraag hoe het begon.**

“Het begon met houten kameeltjes, slaapzakken en Dode Zeeproducten. Maar we hadden al gauw een prachtig

concept: Israëlconsulentes gingen ons helpen bij de verkoop van de producten, vaak vanuit hun huis of een zaaltje in de kerk, en dat werk groeide. Tegenwoordig werken er 180 vrijwilligers voor ons. En het gaat daarbij niet alleen om de verkoop. Als je een fles wijn uit Israël aan iemand geeft, gaat het gesprek al gauw ook over Israël. Je zou kunnen zeggen dat de Israëlproducten de boodschap ondersteunen.”

**Je hebt in het Israëlcentrum een prachtige winkel.**

“Dat is inderdaad zo, en de verkoop is ook exponentieel gestegen. We verkopen alleen al 140.000 flessen wijn per jaar. En het nieuwe gebouw, dat we sinds 2017 van een stichting huren, is helemaal ingesteld op het bezoek van mensen. Alleen al de tentoonstelling trekt duizenden belangstellenden. Het Israëlcentrum is ook een plek geworden waar mensen ‘thuiskomen’. Onlangs hadden we een hele delegatie van de Israëlsche ambassade op bezoek. De meesten waren hier nog nooit geweest, en dan merk je dat het Israëlcentrum niet alleen een plaats is waar christenen die van het Joodse volk houden thuiskomen, maar ook Joden.”

**Waar hoop je in 2030 te zijn?**

“Ik hoop in Gods Koninkrijk, en dan zal, om met Jesaja (27:6, red.) te spreken, Israël de wereld met zijn vruchten vervullen.”

**Frank, de jongste van de drie broers, is de huidige directeur van Christenen voor Israël. Kun je wat over je vader vertellen?**

“Ik ging vaak met hem mee als hij het land in ging om te spreken. Ik zorgde voor de dia's en luisterde natuurlijk ook mee, en dat maakte een onuitwisbare indruk op me: de boodschap dat God Zijn plan met Israël uitvoert en dat het in deze tijd zichtbaar is. Mijn vader werd eens gevraagd of hij geloofde in het duizendjarig rijk. Hij antwoordde: ‘Het staat toch in de Bijbel?’”

**Sinds 7 oktober 2023 is er heel wat gebeurd, wat zeker ook Christenen voor Israël geraakt heeft.**

“De media hebben een hoop kwaad aangicht, in de eerste plaats jegens de Joodse gemeenschap. En hun invloed is ook in de kerken te merken. Niet alleen

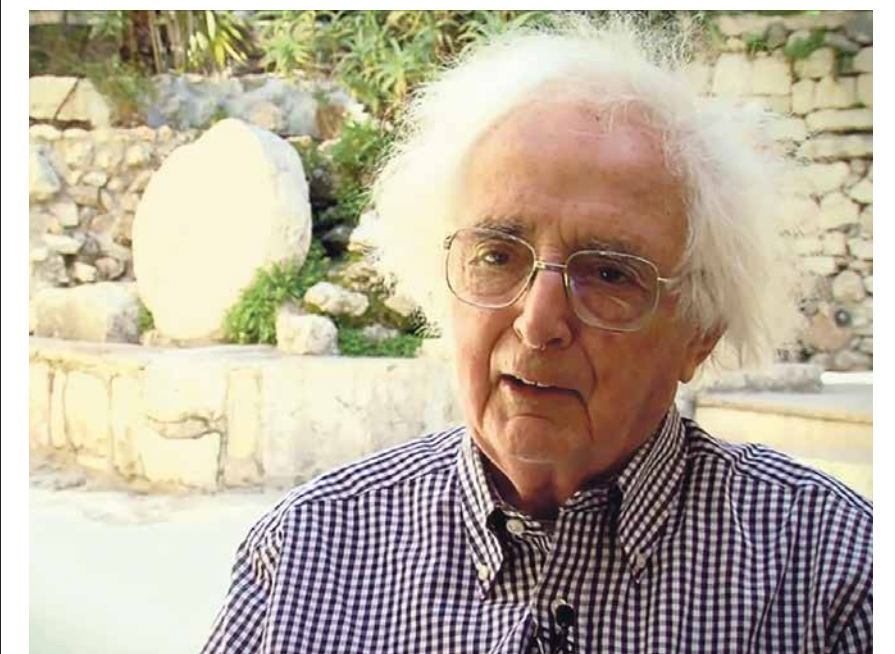


**Het Israëlcentrum is een plek geworden waar mensen ‘thuiskomen’.**

Jodenhaat, maar ook de vervangingsleer ‘mag weer’. Dat is erg, en ook schadelijk voor de kerk. De blijvende plaats van Israël in Gods heilsplan is juist een verrijking voor de kerk van Christus. Maar wat er ook was en is, is de enorme trouw van onze achterban, niet alleen financieel, maar zeker ook geestelijk. We zijn bezig met een geestelijke strijd en mensen staan op de bres voor Gods volk, bidend en getuigend. Zeker ook de jongeren. Dat merkt de Joodse gemeenschap, en het maakt dankbaar, dat we als christenen en Joden naast elkaar staan.”

**Heb je een bepaalde strategie voor de komende jaren voor ogen?**

“We staan op de schouders van de vorige generaties en de tijd, en wij zijn verdergegaan. Het is niet alleen de vijandschap van de wereld en het feit dat Israël steeds meer onder druk staat, maar ook dat we steeds meer en dieper in de Bijbel ontdekken hoezeer Israël ertoe doet, en niet alleen in het Oude Testament. Het is sowieso belangrijk telkens weer terug te keren tot Gods Woord. Dat is onze bron. ‘Vraag de Heere hoe Hij het ziet’. En strategie? We leven als mensen op de grens van de toekomst en de Heere heeft alles in handen. We laten Hem zorgen, en we weten hoe dan ook dat het goedkomt met Israël en dus ook met ons. God is getrouw.”



Oprichter Karel van Oordt.

Foto: CVI

## ACHTERGROND

# ‘Free Palestine’: maar waar is die Palestijnse staat?

‘Free Palestine!’ – het wordt tegenwoordig overal van de daken geschreeuwd. Tegen wil en dank word je met deze leus geconfronteerd: op universiteiten, op scholen, op stations en op straat. Achter deze kreet schuilt een aanname: dat er ooit een Palestina heeft bestaan dat nu bevrijd moet worden. Maar klopt dat wel? Waar komt de term Palestina eigenlijk vandaan? Hoog tijd om de geschiedenis in te duiken en antwoord te vinden op deze vragen.

Renske Lankman

Laaten we de Bijbel als uitgangspunt nemen voor onze reis door de geschiedenis. Eeuwen geleden roept God Abram uit Ur, het hedendaagse Irak, en brengt hem in het land dat we vandaag Israël noemen. Daar sluit God een verbond met Abram en belooft hem een groot nageslacht en het land waarin hij zich vestigt als erfelijk bezit. Dit vormt het beginpunt van de eeuwenlange onafgebroken Joodse aanwezigheid in dit gebied. In de daaropvolgende eeuwen ontwikkelt dit gebied zich onder meer tot het koninkrijk van Israël en het koninkrijk van Juda. Tegelijkertijd valt dit gebied ook elke weer ten prooi aan buitenlandse overheersers. Denk bijvoorbeeld maar aan de Assyriërs, de Babyloniërs en de Romeinen.

### Judea wordt Palestina

Vooraf de laatste overheerser moet hier even uitgelicht worden, omdat zij een sleutelrol speelt in de oorsprong van de naam ‘Palestina’. In de eerste eeuw v.Chr. nemen de Romeinen het gebied langs de Middellandse Zee in bezit en maken er de provincie Judea van. Maar alles verandert in de tweede eeuw n.Chr. Rond het jaar 130 n.Chr. komen de Joden in opstand tegen de Romeinen. Keizer Hadri-

anus is hier niet van gediend en de opstand wordt met geweld neergeslagen. Zijn geduld met dat opstandige Joodse volk heeft een grens bereikt en hij besluit daarom de Joodse band met het land zoveel mogelijk uit te wissen. Een van zijn maatregelen is om de naam van de provincie te veranderen: voortaan zal deze niet langer Judea heten, maar Syria Palaestina. Deze naam is afgeleid van het woord Filistia en bevat dus een duidelijke verwijzing naar een van de grootste (Bijbelse) aartsvijanden van het Joodse volk: de Filistijnen.

### Gebied en geen staat

In de daaropvolgende eeuwen refereert iedereen naar dit gebied onder de naam ‘Palestina’. Maar let op: we spreken hier over een gebied, niet over een staat. Het is belangrijk om te benadrukken dat Palestina nooit een zelfstandige politieke entiteit is geweest. Het is altijd een onderdeel gebleven van grotere rijken, zoals het Byzantijnse Rijk, het Mamlukse Rijk en het Ottomaanse Rijk. Na de val van het Ottomaanse rijk aan het einde van de Eerste Wereldoorlog komt dit gebied onder Brits bestuur: het zogenaamde Britse Mandaat Palestina. Na afloop van dit mandaat wordt in 1948 de Joodse staat Israël uitgeroepen.



Een pro-Palestijnse demonstratie in Londen.

Foto: Shutterstock

De geschiedenis laat ons zien dat er nooit een Palestijnse staat heeft bestaan. Eeuwenlang ging het slechts om een gebied dat de naam Palestina droeg. Wie dus vandaag de slogan ‘Free Palestine’ roept, negeert dat historische feit: er is nooit een Palestijnse staat geweest die bevrijd zou moeten worden.

### Arabisch of Palestijns?

Toch waren er wel momenten in de geschiedenis waarop een Palestijnse staat had kunnen ontstaan, ware het niet dat de Palestijnen alle vredesvoorstellen hebben afgewezen. Dat begint al in 1937, wanneer de Commissie-Peel voorstelt om het land te verdelen: tachtig procent voor een Arabische staat en twintig procent voor een Joodse staat. Beide partijen vandaan kwamen. Denk bijvoorbeeld aan de Palestijnse achternaam al-Masri, wat ‘de Egyptenaar’ betekent. Pas in de jaren vijftig en zestig ontstond er geleidelijk een specifieke Palestijns-Arabische identiteit zoals we die vandaag kennen. Vanaf dat moment

Opvallend is dat de Commissie-Peel hier spreekt over een *Arabisch* staat, niet over een *Palestijnse* staat. Dit was in die tijd heel logisch, want de niet-Joodse inwoners van Palestina identificeerden zich vooral als Arabieren, niet als Palestijnen. De Joden refereerden wel regelmatig naar zichzelf als Palestijns. Dat zie je bijvoorbeeld duidelijk in de naam voor hun krant *The Palestine Post*. Later werd deze veranderd in *The Jerusalem Post*.

De niet-Joden in dit gebied waren een mengelmoe van allerlei bevolkingsgroepen: druzen, moslims, christenen, Turken, Egyptenaren, Koerden en nog vele anderen. Nog steeds kun je vaak aan de achternamen van Palestijnen zien, waar hun voorouders oorspronkelijk vandaan kwamen. Denk bijvoorbeeld aan de Palestijnse achternaam al-Masri, wat ‘de Egyptenaar’ betekent.

Pas in de jaren vijftig en zestig ontstond er geleidelijk een specifieke Palestijns-Arabische identiteit zoals we die vandaag kennen. Vanaf dat moment



Wie vandaag de slogan ‘Free Palestine’ roept, negeert dat historische feit: er is nooit een Palestijnse staat geweest die bevrijd zou moeten worden.

wordt er ook pas gesproken over een Palestijnse staat en niet meer over een Arabische staat.

### Geen onderhandelingen

Tien jaar na het voorstel van de Commissie-Peel komt er opnieuw een verdelingsplan op tafel. Dit keer krijgen de Joden 56 procent van het land en de Arabieren 44 procent. De Verenigde Naties en Joodse leiders keuren dit verdelingsplan goed, maar de Arabieren wijzen het wederom af. In 1948 wordt de Joodse staat Israël uitgeroepen. Kort daarna vallen de omliggende Arabische landen Israël aan met de bedoeling om de Joodse staat in het gebied Palestina voor altijd van de kaart te vegen. Dat mislukt. Tijdens de Zesdaagse Oorlog van 1967 proberen ze het opnieuw, maar weer moeten ze in Israël hun meerdere erkennen.

Na die oorlog is Israël bereid om de veroverde gebieden terug te geven in ruil voor vrede, maar op 1 september 1967 geven acht Arabische staten een duidelijk signaal af in wat bekend komt te

staan als de Resolutie van Khartoum. In deze resolutie staan de drie nee's vastgelegd: geen vrede met Israël, geen erkenning van Israël, geen onderhandelingen met Israël. Pas eind jaren zeventig wordt die vijandige lijn doorbroken, wanneer Egypte in de Camp David-akkoorden als eerste Arabische staat Israël formeel erkent. Israël erkent daarvoor het eerst ook het Palestijnse recht op zelfbeschikking – een basis die later uitmondt in de Oslo-akkoorden.

### Vredeshand afgeslagen

In de jaren negentig gebeurt er iets historisch: de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) erkent voor het eerst Israël. In de Oslo-akkoorden wordt vastgelegd dat de Palestijnen een mate van zelfbestuur krijgen in Gaza en op gedeeltes van de Westelijke Jordaanoever. Het akkoord is bedoeld als tijdelijk raamwerk en zou uiteindelijk moeten leiden tot een Palestijnse staat. Maar mede door de Eerste Intifada die kort hierna uitbreekt, loopt het proces al snel hopeloos vast.

In 2000 volgt een nieuwe poging voor de onderhandelingen van een Palestijnse staat. Dit keer onder leiding van de Amerikaanse president Bill Clinton. Het voorstel is dat de Palestijnen meer dan negentig procent van de Westelijke Jordaanoever en honderd procent van de Gazastrook krijgen. Ook wordt hen zelfbestuur aangeboden over bepaalde delen van Jeruzalem. Ondanks de verregaande Israëlische concessies, weigert de Palestijnse leider Yasser Arafat met het aanbod in te stemmen.

Acht jaar later ontmoeten de Israëlische premier Olmert en de Palestijnse leider Abbas elkaar om te praten over een nieuw vredesvoorstel. Wederom is Israël bereid ongeveer 95 procent van de Westelijke Jordaanoever op te geven. De vijf procent die Israël hiervan houdt, wordt gecompenseerd met de vijf procent die de Palestijnen krijgen van Israël's grondgebied. Ook Jeruzalem zou worden verdeeld in een Israëlisch en Palestijns deel, terwijl de Oude Stad en de Tempelberg onder internationaal bestuur zouden komen. Abbas wijst echter het voorstel af. Later geeft hij een verklaring voor zijn afwijzing: hij zou geen toestemming hebben gekregen om de kaart goed te bestuderen.

In 2020 doet de Amerikaanse president Trump een nieuwe poging met zijn plan ‘Deal of the century’. Het is het meest gedetailleerde voorstel wat tot dan toe is gepresenteerd. Het voorstel maakt veel los. Critici menen dat de Palestijnen er belabberd vanaf komen. Volgens het plan blijft Jeruzalem de ondeelnbare hoofdstad van Israël. Daarnaast behoudt Israël alle nederzettingen in Judea en Samaria. Zeventig procent van dit gebied zou worden toegewezen aan de Palestijnen, naast een gedemilitariseerd Gaza en een paar delen van de Negevwoestijn. De verschillende gebieden zouden met elkaar verbonden worden via tunnels, bruggen en wegen. Johannes Gerloff schrijft in zijn boek *Onbe-*



Renske Lankman  
Redacteur

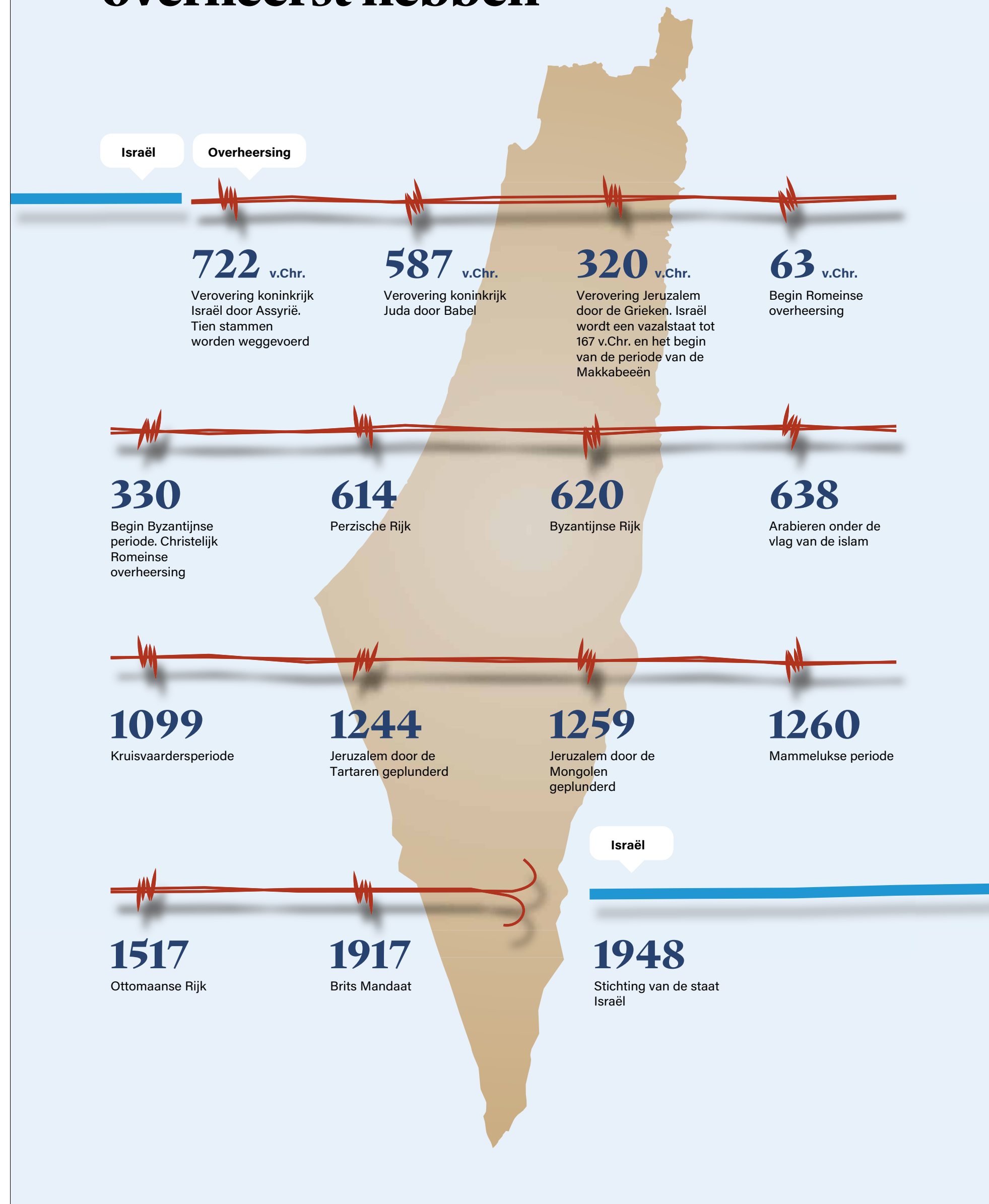
Renske Lankman heeft Midden-Oostenstudies gestudeerd, waaronder vier maanden aan de Ben-Gurion Universiteit in Be'er Sheva. Daarnaast heeft ze een master in Religion, Conflict and Globalisation.

*grensd Israël* dat dit vredesvoorstel “meer dan alle voorgaande voorstellen aansloot op de realiteit”. De Palestijnen wijzen het plan echter resoluut van de hand.

De geschiedenis laat ons dus zien dat er inderdaad een vrij Palestina had kunnen zijn als de Palestijnse leiders een van de vele voorstellen voor een Palestijnse staat hadden geaccepteerd. Maar dat hebben ze keer op keer niet gedaan. Wie dus vandaag de dag ‘Free Palestine’ roept, terwijl er nooit een Palestijnse staat heeft bestaan, gaat daarmee voorbij aan de geschiedenis én aan de realiteit.

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van het boek van Oscar Lohuis ‘30 misverstanden over Israël waardoor het antisemitisme toeneemt’, het boek van Johannes Gerloff ‘Onbegrensde Israël’ en het boek van Andrew Tucker en Matthijs de Blois ‘Israel on Trial’. Alle drie de boeken zijn te koop in onze Israëlwinkel.

## Landen die Israël overheerst hebben



## INTERVIEW

# Hamastunnel zet aan tot gesprek

Rachel Meijler toert door ons land met een replica van de tunnels die Hamas in Gaza heeft gebouwd. Zij doet dit om aandacht te vragen voor de Israëlische gijzelaars die nu al bijna twee jaar in deze tunnels zitten. In de media is nauwelijks aandacht meer voor de doorgaande terreur van Hamas en de 48 gijzelaars die nog altijd worden vastgehouden.

Ds. Oscar Lohuis

### Wat heeft jou ertoe gedreven om dit te gaan doen?

“Op 7 oktober 2023 werd mijn neef La’or Abrahamov door terroristen van Hamas vermoord. Hij kwam veel bij ons over de vloer en ik kende hem al van jongs af aan. Vijf dagen hebben we in onzekerheid verkeerd over zijn lot. Uiteindelijk kwam het leger vertellen dat ze zijn lichaam hadden gevonden. De moordenaars hebben granaten gegooid in de bunker waar meer dan dertig jonge mensen zich hadden verscholen. De moord op bijna al deze jongeren hebben ze ook gefilmd.”

### Het nabouwen van zo’n tunnel lijkt me een heel groot project?

“Samen met kunstenaar Roni Levavi heb ik de tunnel ontworpen en gebouwd. We kregen daarbij hulp van meer dan 25 vrijwilligers. Vooral van niet-Joden uit Amsterdam, mensen uit Buitenveldert en omgeving die altijd al Joodse burens en buurtgenoten hebben gehad. Wij kregen ook veel steun van christenen. Tot voor kort dacht ik dat christenen ons alleen maar wilden helpen om ons te bekeren, maar na 7 oktober is dat anders geworden. Als christenen nu tegen mij zeggen: ‘Ik bid voor je’, vind ik dat heel waardevol, terwijl ik niet gelovig ben. Zonder jullie steun zouden wij niet staande kunnen blijven. Dat zoveel lokale christelijke gemeenschappen mij uitnodigen, is voor mij als een lichtpuntje in deze duisternis.”

### Wat wil je dat mensen leren of ervaren als ze de tunnel betreden?

“De bedoeling is dat bezoekers de gruwel kunnen ervaren van het opgesloten zitten in een tunnel. We vragen aandacht voor de gegijzelden en geven hun een gezicht. Ook hoop ik dat mensen zich proberen in te denken wat ze zelf zouden doen, of wat ze zouden willen dat hun land zou doen, als hun kind of kleine zus gegijzeld zou zijn. Soms proberen mensen ook echt iets van de wanhoop en zeggen ze: ‘Ik zou al het mogelijke doen om mijn dierbare vrij te krijgen.’”

### Hoe wordt er verder op de tunnel gereageerd?

“We zijn al op 24 locaties geweest en maken heel mooie dingen mee. Op Urk bijvoorbeeld zijn hele scholen langsgesproken. Soms komen mensen huilend de tunnel uit, diep onder de indruk, en dan geven ze mij een knuffel. Ik heb ook Israëlische of Joodse studenten gehad die niet meer met een keppeltje op naar de universiteit kunnen. Soms zien zij hun eigen professoren meedoen met agressieve pro-Palestijnse demonstraties op



Rachel Meijler in gesprek met een Pro-Palestinasupporter naar aanleiding van de replica Hamastunnel die daar vlakbij opgesteld staat.

Foto: Blasband Photography

“  
Het is veel  
makkelijker  
om aardig voor  
elkaar te zijn en  
bruggen te slaan.

de campussen. Voor hen is het een hart onder de riem dat er in deze tijd aandacht is voor het lot van Israël’s. Ook heel recalcitrante mensen zijn soms toch ontzet door de ervaring om in zo’n tunnel te zijn.”

“Maar we krijgen ook heel nare reacties. Mensen mogen binnenin op de muur van de tunnel dingen schrijven. Naast de vele steunbetuigingen en gebeden voor de gegijzelden staan er ook nare dingen zoals scheldwoorden aan het adres van Israël. Vaak komen anti-Israëldemonstranten ook opdagen en er is altijd beveiliging en politie bij. Een keer is er bloed op zowel de vrachtwagen als op mijzelf gegooid. De politie vroeg toen aan mij: ‘Wil je dat ze de boel gaan schoonmaken, of dat wij de dames die dit gedaan hebben arresteren?’ Ik was verrast dat ze dat aan mij vroegen en ik stelde voor dat ze de boel zouden gaan schoonmaken. Dat weigerden deze vrouwen. Toen heeft de politie hen afgevoerd en hen verboden de daaropvolgende 24 uur in Wageningen te zijn. Een andere keer was er een Ierse jongen die met zijn gezicht heel dicht bij mijn gezicht kwam. Hij bleek een aanstekker en een fles

met brandbare vloeistof in zijn handen te hebben. Uiteindelijk bleek dat het niet zijn bedoeling was mij in de fik te steken, maar een Israëlische vlag in de tunnel. Dat is hem niet gelukt, omdat de politie ingreep.”

### Hoe ga je om met mensen die vooral negatief over Israël zijn?

“Ik ga vaak een heel stuk met ze mee. Zelf ben ik ook op sommige punten kritisch op Israël. Ik zoek naar *common ground* (overeenkomst, red.) en hoop dat mensen misschien een millimeter opschuiven. Van persoon tot persoon is dat vaak niet moeilijk als je bereid bent de dialoog aan te gaan en naar elkaar te luisteren. Het is veel makkelijker om aardig voor elkaar te zijn en bruggen te slaan. In Antwerpen kwam ik uit Gaza gevluchte Palestijnen tegen. Ik ben op ze afgelopen en heb gezegd: ‘Ik ben niet mijn regering’. We kregen een goed gesprek en uiteindelijk hebben we samen gehuild om elkaars pijn.”

De replica Hamastunnel staat op 7 oktober 2025 in de middag op de Dam in Amsterdam.

## DE BIJBEL EN ISRAËL

Wat Paulus zegt

Kees de Vreugd  
kdvreugd@cvi.nl



### Israëlieten

Wie nadenkt over de betekenis van het volk Israël in de Bijbel kan niet om Romeinen 9 tot en met 11 heen. In deze hoofdstukken gaat de apostel Paulus uitvoerig in op de positie van Israël na de komst van Christus. Maar eigenlijk is dat, als je goed leest, het doorlopende thema van de brief aan de Romeinen. De rode draad is de plaats van Israël en de volken in Gods heilsplan. De gemeente van volgelingen van Jezus mag een plaats zijn waar Israël en de volken met elkaar verzoend zijn en elkaar ontmoeten (vgl. ook Efeziërs 2:13-16).

In Romeinen 9 begint Paulus met een opsomming van wat vaak de voorrechten van Israël genoemd wordt. Persoonlijk spreek ik overigens liever over de beloften en de roeping van Israël, omdat het in Romeinen 3 al ging over het voorrecht van de Jood. Maar dat brengt mij dan meteen bij het eerste wat opvalt: zij zijn Israëlieten, zegt Paulus. Datzelfde woord gebruikt hij ook in 2 Korintiërs 11:22, en dat zijn meteen de twee enige plaatsen waar het in de Bijbel voorkomt. Doorgaans vind je zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament de Hebreeuwse uitdrukking 'kinderen van Israël'. Maar het is duidelijk dat Paulus hetzelfde bedoelt, namelijk het volk Israël naar zijn Bijbelse wortels en zijn eigen zelf-verstaan (in 2 Korintiërs 11 staat het parallel met de aanduiding Hebreeën). De naam 'Joden' als term voor het hele volk werd in Paulus' tijd alleen door niet-Joden gebruikt.

Wie de Israëlieten zijn, maakt Paulus in het vervolg van hoofdstuk 9 duidelijk: de twaalf stammen, nakomelingen van Abraham, Isaak en Jakob. Zij zullen niet verloren gaan. God zal heel Israël bewaren (Romeinen 11:26).

## In de kerk bidden voor Israël

Ds. Kees Kant

In veel kerken en gemeenten wordt 's zondags gebeden voor Israël, in andere kerken af en toe, en in sommige kerken bijna nooit.

Dit is veelal afhankelijk van de vraag of de voorganger persoonlijk iets met Israël heeft. Best wel merkwaardig. Voor een gemeentelid in het ziekenhuis wordt ook voorbede gedaan, of de voorganger dit gemeentelid nu wel of niet sympathiek vindt.

Uitverkoren

Israël is niet zomaar een volk of land. Israël is door God uitverkoren. In Abraham en zijn Joodse nageslacht "zullen alle geslachten van de aardboden gezegend worden" (Genesis 12:3). Die zegen is in het bijzonder tot ons gekomen door de Joodse Messias Jezus Christus. Daarom zei Jezus tegen de Samaritaanse vrouw: "De zaligheid is uit de Joden"

(Johannes 4:22). Israël is in de Bijbel Gods 'eerstgeboren zoon', en Jezus Gods 'eniggeboren Zoon'. Boven Zijn kruis op Golgotha hing de tekst: "Koning der Joden". Bij Zijn wederkomst zal Hij zitten op de troon van David en heersen over Israël tot in eeuwigheid. Jezus en Israël zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden. Paulus schrijft dat wij geënt zijn op de olijfbom die Israël is.

Niet perfect

Sinds 1948 hebben Joden, eeuwenlang vervolgd en opgejaagd, weer een thuis gekregen in het land van hun vaderen. Sindsdien is hen onophoudelijk de oorlog verklaard door tal van jihadistische groepen en landen. Ook de huidige oorlog is niet door Israël begonnen en gewenst. De wereld keert zich tegen Israël waarmee wij zo diep verbonden zijn. Daarom is gebed voor Israël van het allergrrootste belang. Ook al is Israël niet perfect, zoals ook dat zieke gemeentelid voor wie we op zondag bidden niet perfect is.

Samuël hield eens een kritische toespraak voor het volk Israël. Dan smeekt het volk hem niet op te houden voor hen te bidden. Samuël antwoordt: "Er is bij mij geen sprake van dat ik tegen de Heere zou zondigen door op te houden voor u te bidden" (1 Samuël 12:23). Zou het ook voor ons als christenen en als kerken een zonde zijn als we ophouden voor Israël te bidden?

Sinds 1948 hebben Joden, eeuwenlang vervolgd en opgejaagd, weer een thuis gekregen in het land van hun vaderen.

## De sjofar



Op Rosj Hasjana wordt op de sjofar geblazen. Het roept in herinnering dat de mens door God geschapen is, dat God Zijn Woord gegeven heeft: zo moet je leven! Het is ook een roep om waakzaam te zijn: omdat Israël omringd wordt door vijanden. En het zegt dat de Heere Zijn volk verzamelt en dat de Messias komt. | Foto: Flash90

## DE BIJBEL EN ISRAËL

## God ontmoeten in de loofhut



Met een laatste spijker in het bouwwerk staat de loofhut, klaar voor de viering van Loofhuttenfeest.

Foto: Flash90

Rabbijn S. Katz

Om iets van Soekot te begrijpen, moeten we eerst twee weken teruggaan, naar het Joods nieuwjaar.

Het zal dit jaar 5786 jaar geleden zijn dat een eenzame Adam op deze planeet stond. Hij was net een paar uur geleden geschapen en zag zich (volgens de midras) op diezelfde dag geconfronteerd met het feit dat hij van de verboden vrucht had gegeten. Hij werd daarvoor ter verantwoording geroepen en hem werd het recht ontnomen nog langer in de hof van Eden te mogen verblijven.

Ieder jaar herhaalt dit zich. Ieder jaar staan wij eenzaam en uiterst kwetsbaar op Rosj Hasjana, het Joods nieuwjaar, in de synagoge. Het geluid van de sjofar wijst ons dan op het feit dat wij die dag geschapen zijn. De sjofartoon wordt namelijk voortgebracht door de adem die uit de binnenste van de mens komt. Het is de eerste adem die door God bij de mens ingeblazen werd. Op dat moment beseft hij dat hij leefde en dat hij in God zijn Schepper en Koning had. Die adem van ons heeft en geeft diezelfde boodschap. Ook wij beseffen dat we berecht worden. Het hemelse gerecht besluit of wij nu ook op onze eigen plek mogen blijven of dat we verbannen worden naar elders.

Dag van het hart

Rosj Hasjana is het begin van de periode van tien dagen die eindigt met Jom Kippoer, Grote Verzoendag, de dag waarop we hopen dat God ons liefdevol vergeeft. Dat doet Hij nadat we Hem hebben laten zien dat we in het diepste van ons hart berouw en spijt hebben over onze misstappen. Is Rosj Hasjana de dag van de adem van de schepping, Jom Kippoer is de dag van het hart. Weer worden we

teruggeworpen op onszelf, op ons meest existentiële element.

Het is dan alsof een zware donkere last van ons wordt afgenomen. Er is weer ruimte voor vreugde, voor blijheid. Het is ook diezelfde mens die iets wil en iets moet met die existentie. Dat vindt zijn uitdrukking in de soeka, de loofhut. Daar weet die enorme mens, onzeker van zijn zaak en snakkend naar liefde en verbinding, zich omgeven door het Goddelijke, door het spirituele. We zien dat ook terug in de Hebreeuwse getallenwaarde van het woordje soeka. Die getallenwaarde is 91. Dat is dezelfde getallenwaarde als die van het woordje Elo-kim. Die naam Elo-kim staat voor God als rechter. Tijdens de hoge feestdagen is Hij onze rechter.

Maar we houden dat niet alleen voor onszelf. We nemen ook de loelav, een palmtak, samen met de etrog, een soort citroen, de mirtetakken en de beekwilgen. Ieder van deze vier soorten stelt een ander type Jood voor. Maar het zijn al die verschillende mensen die samen een eenheid, het Joodse volk vormen. En als we dus in de synagoge staan te schudden en te zwaaien met die loe-

lav, doen we dat in de wetenschap dat wij als individu, zowel met Hashem als met elkaar verbonden zijn.

Woorden van Prediker

Op Soekot, Loofhuttenfeest, wordt uit Prediker gelezen, want Soekot is ook een oogstfeest. Misschien zou iemand overmoedig zijn als hij beseft hoe goed hij 'geboerd' heeft in het afgelopen jaar. Dan helpt het boek Prediker om dat perspectief weer terug te plaatsen. Prediker 7:20 zegt dat er geen mens is die een tsaddik is, een rechtvaardig iemand, die alleen maar goed doet en die niet ook zondigt. Natuurlijk beseffen wij dat wij sterfelijk zijn en dat we allemaal voortdurend keuzes maken tussen het goede en het kwade. Maar wat wil deze zin ons nu leren tijdens Soekot?

Tijdens het begin van deze feestmaand tisjri staan en zijn we erg 'hoog'. De ontzagwekkende feestdagen van het nieuwjaar en Grote Verzoendag tillen ons op. Maar wij zijn niet bestemd om eeuwig in die sfeer te blijven. We moeten teruggaan naar het gewone aardse niveau. Op dat niveau ontmoeten we God in de loofhut, op dat niveau beseffen we hoe we allemaal met elkaar verbonden zijn als we de loelav oppakken. In die realiteit zegt God tegen ons: 'Ik weet dat jullie niet perfect zijn, jullie zijn allemaal aardse wezens'. Beseft dat je kunt vallen, maar beseft ook wat de laatste zin van datzelfde hoofdstuk ons meegeeft: Ik heb jullie gemaakt als rechtschapen en integere wezens, maar jullie hebben ruimte gegeven aan een heleboel onnodige en soms ook schadelijke overwegingen. Ga dus weer terug naar je oervorm zoals je eens bent gemaakt. Dan word je wie je echt zijn moet. Dat kan altijd en overal. God staat daar met uitgestrekte hand. Het is aan ons om die stevig vast te pakken. Succes.

Ga weer terug naar je oervorm zoals je eens bent gemaakt. Dat kan altijd en overal. God staat daar met uitgestrekte hand.



Gebedspunten  
gebed@cvi.nl

### Israël

- "Het beginsel van wijsheid is de vreze des HEEREN en de kennis van de heiligen is inzicht" (Spreuken 9:10). Bid om wijsheid voor de Israëlische regering als ze voor een zeer moeilijke opgave staat als het gaat om de oorlog in Gaza en de situatie van de gijzelaars. Bid dat de regering hierin Gods hulp en leiding zoekt.
- Bid dat Joden die naar Israël willen gaan alles rondkrijgen om daadwerkelijk de stap te kunnen zetten. Bid in het bijzonder voor de jongeren die afgelopen maand naar Israël gingen (zie pagina 28 en 29). Bid dat zij zich snel thuis voelen in Israël en goed kunnen meedraaien in de maatschappij.
- "Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk versto-ten? Volstrekt niet! Ik ben immers ook een Israëliet, uit het nageslacht van Abraham, van de stam Benjamin" (Romeinen 11:1). Dank dat God trouw is aan Zijn volk. God is een betrouwbare en genadige God, een God van vergeving.

### Bescherming Joodse volk

- Bid dat er in steeds meer kerken voor de bescherming van Israël gebeden wordt. Israël wordt door een toenemend aantal christenen als een gevoelig onderwerp gezien en daardoor verdwijnt ook het gebed voor Israël. Bid dat er juist meer en misschien nieuwe strijders in gebed voor Israël zullen ontstaan.
- Bid om bescherming van Joden buiten Israël als zij steeds vaker aanvallende worden vanwege de oorlog. Bid dat er telkens mensen zullen zijn die voor hen opkomen en hen beschermen.

### Christenen voor Israël

- Dit jaar bestaat Christenen voor Israël 45 jaar. Lees daarover het interview op pagina 6 en 7. Dank voor de zegeningen die God gegeven heeft in al die jaren. Dank dat het werk steeds verder kon worden uitgebreid en steeds meer mensen bereikt konden worden met de boodschap van Gods liefde voor Israël.
- Bid om bescherming van activiteiten die gepland staan voor dit najaar. Bid dat alles in rust zal verlopen en dat demonstranten geen mogelijkheid krijgen activiteiten te verstoren.
- Bid om zegen op het werk van het Israël Producten Centrum. Bid dat het mogelijk zal blijven producten uit het Bijbelse hartland, Judea en Samaria te verkopen. Er zijn daar veel mooie initiatieven waarbij Palestijnen en Joden samenwerken.

# Open huis

woensdag 1 oktober t/m woensdag 8 oktober 2025

Ga voor kwaliteit, ga voor producten uit Israël!

GRATIS

de nieuwste thee  
bij aankoop  
vanaf € 35,00

- Aalsmeer**  
Diny Wichers 020 - 6455530  
Ontmoetingscentrum "Irene"  
Kanaalstraat 12  
Zaterdag 4 oktober 10.00 - 16.00 uur

**Achthuizen**  
Hennie de Vos - Kik 06 - 13570478  
Kruisweg 4  
Vrijdag 3 oktober en zaterdag 4 oktober  
11.00 - 16.00 uur

**Alblasserdam**  
Wim Fiole 06 - 30902370  
Pieter de Hoochplaats 266  
Woensdag 1 en 8 oktober 14.00 - 20.00 uur  
Overige dagen op afspraak

**Alkmaar/Koedijk**  
Anneke van Wordragen - Smits 072 - 5619690  
Blaer 42  
Woensdag 1 oktober 10.00 - 18.00 uur

**Amersfoort**  
Dhr. W. Heeneman  
Bel voor een afspraak: 06 - 18674022  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Amstelveen**  
Diny Wichers 020 - 6455530  
Camera Obscuraalaan 484  
Dinsdag 7 en woensdag 8 oktober  
10.00 - 20.00 uur

**Apeldoorn**  
Cobi Huizing  
Bel voor uw bestelling: 06 - 34195159  
Minstreeelhoef 106  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Barneveld**  
Marilene Zoutendijk  
Bel voor een afspraak: 0342 - 417224  
Donderdag 2 oktober 09.00 - 12.00 en  
14.00 - 17.00 uur

**Beekbergen**  
Thea en Hans Jansen 06 - 10323839  
P/a "Het Hoogepad"  
Papenberg 5  
Zaterdag 4 oktober 10.00 - 17.00 uur

**Belfeld**  
Ton en Els Jonkers  
Bel voor een afspraak: 06 - 15227261  
Ovenkwartier 15  
Vrijdag 3 t/m dinsdag 7 oktober  
10.00 - 17.00 uur

**Biggekerke**  
Suzet Besuijen 06 - 24865810  
Kerkplein 16  
Woensdag 1 t/m vrijdag 3 oktober  
10.00 - 17.00 uur

**Brandwijk**  
Liesbeth Kortlever  
Bel voor een afspraak: 06 - 13822417  
Damseweg 22  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Buitenpost**  
Hinke Minnema  
Bel voor een afspraak: 06 - 13129370  
Dinsdag 7 en woensdag 8 oktober  
10.00 - 17.00 uur

**Capelle aan den IJssel**  
Stieneke Koolmees  
Bel voor een afspraak: 06 - 23197532  
Crocusstraat 7  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Damwâld**  
Dhr. A. Tolsma 06 - 46520750  
Pastorie it Heitelân "Doniawei 89  
Woensdag 8 oktober 16.00 - 20.00 uur

**De Westereen**  
Feije en Saakje van der Meulen  
Bel voor een afspraak: 06 - 51507238  
Woensdag 8 en vrijdag 10 oktober  
13.00 - 17.00 uur

**Dordrecht**  
Toos Vos - Tissing 06 - 14892391  
Bankastraat 167  
Vrijdag 3 oktober 15.00 - 17.00 uur

**Emmeloord**  
Ria Mulder - de Jong  
Bel voor uw bestelling: 06 - 13774485  
Bunschotenlaan 38  
Woensdag 8 oktober 13.30 - 17.00 uur

**Etten-Leur**  
Mareike Willems  
Bel voor een afspraak: 06 - 34895044  
Klaroenring 25  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Fijnaart/Zwingelspaan**  
Riet Verhoeven - Vermeulen 06 - 22209608  
Drogedijk 69  
Zaterdag 4 oktober 14.00 - 16.00 uur

**Goos**  
Willy Jansens - Dekker 06 - 51057947  
Berkenstraat 8  
Donderdag 9 oktober 09.30 - 16.30 uur

**Gorinchem**  
Mevr. E. Wijkniet 06 - 15381701  
Augusta de Witpad 16  
Zaterdag 4 oktober 10.00 - 16.00 uur

**Gorredijk**  
Joke van Riel  
Bel voor uw bestelling: 0513 - 463938  
Mouterij 64  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**'s-Gravenpolder**  
Lucia Beij  
Bel voor uw bestelling: 0113 - 311641  
Berkehof 2  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Groningen**  
Gonnie Hazenberg 050 - 5771243  
Jacob van Hattumstraat 23  
Woensdag 1 en donderdag 2 oktober  
10.30 - 18.00 uur

**Hagestein**  
Aartje van der Lee - van der Broek  
Bel voor uw bestelling: 06 - 31237204  
Lekdijk 12  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Hardenberg**  
Irene van Eldik  
Bel voor uw bestelling: 0523 - 232002  
Van Oijstraat 24  
Vrijdag 3 oktober 16.00 - 19.00 uur

**Heteren**  
Dik en Elly Vergunst 026 - 4722054  
"De Vluchtheuvel"  
Kastanjelaan 20  
Vrijdag 3 oktober van 18.30 - 20.00 uur

**Huizen**  
Ankie de Pater - van Zantwijk  
035 - 5255284  
Simone de Beauvoirlaan 85  
Dinsdag 7 oktober 14.00 - 16.00 uur  
Woensdag 8 oktober 10.00 - 12.00 en  
14.00 - 16.00 uur

**IJmuiden**  
J.J. Zwitser - Slager  
Bel voor een afspraak: 0255 - 511652  
Donderdag 9 oktober 10.00 - 17.00 uur

**IJsselmuiden**  
Carola van der Spek - Lafeber 06 - 43191164  
Hartogsweg 3  
Vrijdag 3 oktober en zaterdag 4 oktober  
09.30 - 16.00 uur

**Kamerik**  
Anneke Los - Meijers 06 - 14526532  
Mijzijde 4  
Woensdag 1 t/m vrijdag 3, dinsdag 7 en  
woensdag 8 oktober 10.00 - 17.00 uur

**Kampen**  
Janny Kok - Opgelder  
Bel voor een afspraak of bestelling:  
06 - 23864456, 038 - 3315572  
Burgwal 13  
Donderdag 2 oktober 14.00 - 17.00 uur

**Katwijk aan Zee**  
Jacoline en Bert Kuipers 06 - 52242803  
Doggersbank 7  
Woensdag 8 t/m vrijdag 10 oktober  
09.30 - 20.30 uur

**Krabbendijke**  
Wil Butijn 06 - 52281223, 0113 - 502182  
Noordweg 23  
Dinsdag 7 oktober 10.00 - 17.00 uur

**Leek**  
Fam. Postma  
Bel voor een afspraak: 0594 - 707010  
Romboutstraat 16  
Vrijdag 3 oktober 14.00 - 17.00 uur

**Lelystad**  
M. Buijink  
Bel voor een afspraak: 0320 - 842758  
Bongerd 206  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Lisse**  
Fam. Gelderman  
Bel voor een afspraak: 06 - 27448371  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Lunteren**  
Anke van der Wal 06 - 53656538  
Klokkegat 31  
Woensdag 8 oktober 10.30 - 20.00 uur

**Maassluis**  
Anita Mudde - Teeuwen  
Bel voor een afspraak: 06 - 40651364  
App. "De Maeze", Mgr. W. M. Bekkerslaan 46  
Maandag 6 t/m vrijdag 10 oktober

**Meerkerk**  
Lia Hijkoo 06 - 13289987  
Slingerlandstraat 17  
Woensdag 1 oktober 09.00 - 17.00 uur

**Nieuwegein**  
Dhr. H. van Heck 030 - 6036921  
Martinusgaarde 16  
woensdag 8 en donderdag 9 oktober  
10.30 - 21.00 uur

**Nieuwleusen**  
Fam. Neelis 0529 - 484525  
Kon. Wilhelminalaan 59  
Vrijdag 3 oktober 11.00 - 18.00 uur

**Oldebroek**  
Piet en Gea Wastenecker 06 - 30584531  
Klocklaan 9  
Dinsdag 7 t/m vrijdag 10 oktober  
10.00 - 20.00 uur  
Zaterdag 11 oktober 10.00 - 16.00 uur

**Oldemarkt**  
Janny Bouwer - Muis 0561 - 452171  
Gebouw "de Ontmoeting"  
Marktplein 9  
Zaterdag 4 oktober 10.00 - 16.00 uur

**Oud-Beijerland**  
Ariena Troost 06 - 81170331  
Wolweversweg 15  
Maandag 6 oktober 10.00 - 20.00 uur  
Dinsdag 7 oktober 14.00 - 17.00 uur

**Ouderkerk a/d IJssel**  
Laura Otterspeer  
Bel voor een afspraak of bestelling:  
06 - 51021971  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Pernis**  
Janny van der Kuil  
Bel voor een afspraak: 010 - 4164698  
Burgemeester van Esstraat 189  
Woensdag 8 oktober

**Pijnacker**  
A. Kieboom  
Bel voor een afspraak: 015 - 3695911  
Mandenmeesterstraat 24  
Dinsdag 7 oktober

**Rutten**  
Erna Mellema  
Bel voor uw bestelling: 06 - 22176087  
De Ruiten 14  
Woensdag 8 oktober

**Scharendijke**  
Jenny Groenveld  
Bel voor een afspraak: 06 - 12072775  
Kapelleweg 17  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober,  
niet op zaterdag

**Sint Philipsland**  
Willy Jansens 06 - 51057947  
Bij Hervormde Kerk, Kerkring 1  
Zaterdag 4 oktober 10.00 - 16.00 uur

**Sleen**  
Sandra Snippe  
Bel voor een afspraak: 06 - 28318394  
Schapenveld 21  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Streefkerk**  
Nel Noorland - van Werkhoven  
Bel voor uw bestelling: 0184 - 683270,  
06 - 82147437  
Molensakker 18  
Woensdag 1 t/m vrijdag 3 oktober,  
maandag 6 t/m woensdag 8 oktober

**Surhuisterveen**  
Jetty van der Hoek  
Bel voor een afspraak: 06 - 33049321  
Woensdag 1 en vrijdag 3 oktober  
10.00 - 17.00 uur  
Donderdag 2 oktober 10.00 - 21.00 uur

**Uithuizermeeden**  
Annie Dekker 06 - 12821383  
Hefwalsterweg 37  
Zaterdag 4 oktober 10.00 - 17.00 uur

**Urk**  
Judith de Boer 06 - 20372449  
Kuil 16  
Woensdag 1 oktober 10.30 - 12.00 en  
14.30 - 16.00 uur  
Donderdag 2 oktober 14.30 - 16.00 uur  
En de overige dagen op afspraak

**Vaassen**  
Mayiem Chayiem 0578 - 573145, 06 - 33720901  
Apeldoornseweg 27  
Woensdag 1 oktober 09.00 - 17.00 uur  
Vrijdag 3 oktober 09.00 - 12.00 uur  
Woensdag 8 oktober 09.00 - 15.00 uur

**Wijk bij Duurstede**  
Flora van Meggelen  
Bel voor een afspraak: 0343 - 750249  
Birkastraat 47  
Woensdag 1 t/m woensdag 8 oktober

**Winschoten**  
Dinie Nobbe 0597 - 541874  
P.C. Hoofdlaan 131  
Dinsdag 7 oktober 10.00 - 12.00 en  
13.30 - 16.00 uur

**Wouw**  
Viviane van Oosten - Thal  
Bel voor een afspraak: 06 - 12472025  
Maandag 6 en woensdag 8 oktober  
13.00 - 17.00 uur

**Zeewolde**  
Mevr. H. van der Tuin  
Bel voor een afspraak: 036 - 5221171  
Woensdag 1 t/m vrijdag 3 oktober

**Zegveld**  
Sylvia Verkerk 06 - 13464662  
Middenweg 51  
Woensdag 1 oktober 10.00 - 17.00 uur

Kijk op [www.israelwinkel.nl](http://www.israelwinkel.nl) voor meer consulenten.



## MAATSCHAPPIJ

# De nieuwe ambassadeur van Israël: Zvi Aviner Vapni

In september verwelkomde Nederland de nieuwe Israëlische ambassadeur Zvi Aviner Vapni. Inmiddels werkt hij al ruim dertig jaar in dienst van de staat Israël. Voor die tijd behaalde hij cum laude zijn bachelor en master, werkte als gids in Jeruzalem en als docent aan de Open Universiteit in Tel Aviv. Een korte eerste kennismaking met de nieuwe ambassadeur.



Foto: Jeroen van der Meyde

*In welke landen heeft u hiervoor gediend?*

“Mijn eerste post buiten Israël was in Bulgarije. Daarna vervulde ik verschillende functies in de Verenigde Staten en in Jeruzalem, en diende ik als ambassadeur in de Filipijnen en Slowakije. Voordat ik naar Nederland kwam, was ik adviseur van president Isaac Herzog. Op 10 september overhandigde ik mijn geloofsbrieven aan koning Willem-Alexander en sinds dat moment ben ik officieel ambassadeur van Israël in Nederland.”

*Is de rol uitdagender geworden door de jaren heen, en zeker de laatste tijd? Speelt antisemitisme daarbij een rol?*

“Israël vertegenwoordigen in het buitenland is nooit eenvoudig, maar ik ben altijd dankbaar dat ik overal vrienden van het Joodse volk ontmoet. Sinds de

verschrikkingen van 7 oktober is de taak echter zwaarder geworden, mede door het antisemitisme dat ongekende vormen aanneemt. De ambassade was al meerdere keren doelwit: op 19 september werd nog iemand aangehouden met brandstichtingsmateriaal toen hij met geweld probeerde binnen te dringen. Niet alleen de ambassade, maar iedereen die met Israël wordt geassocieerd, ervaart druk en intimidatie door een campagne van haat en onverdraagzaamheid. Juist daarom zijn de vrienden van Israël – onder wie Christenen voor Israël – zo belangrijk: hun steun is als licht dat de duisternis verdrijft.”

*Wat ziet u als uw speerpunt voor uw termijn in Nederland?*

“Het koesteren van de vrienden van Israël in Nederland is voor mij een prioriteit. Daarnaast wil ik de Joodse gemeenschap bijstaan in de strijd tegen antisemitisme. Even belangrijk is het mogelijk maken van dialoog met iedereen die openstaat voor een respectvol gesprek. Ook bij verschil van mening is het essentieel dat we met elkaar blijven spreken, mits met wederzijds respect. Alleen zo kunnen we in moeilijke tijden bruggen bouwen – en dat zie ik als een belangrijke opdracht hier.”

## Podwalks – zelf op excursie

Met de herfstvakantie in aantocht is het misschien een mooi idee om eens een podwalk te maken door Amsterdam of Nijmegen. Op uw eigen tempo loopt u de route en via de app hoort u de verhalen van de Joodse bewoners van toen.

### Podwalk Nijmegen

Deze wandeling duurt ongeveer anderhalf uur. De Joodse gemeenschap werd in de oorlog bijna helemaal weggevaagd. Maar niet helemaal, ook nu wonen er Joden in Nijmegen. Ga naar [eo.nl/campagne/joodse-verhalen-podwalk-door-nijmegen](http://eo.nl/campagne/joodse-verhalen-podwalk-door-nijmegen) voor de gratis routekaart en het audiobestand.

### Podwalk Amsterdam

Deze wandeling start bij het Verzetmuseum en neemt u mee door de Jodenbuurt van toen. U komt langs monumen-



Het Holocaust Namenmonument.

Foto: Cvl

ten en gedenktekens en ondertussen beluistert u de verhalen, ingesproken door Job Cohen. Via [verzetmuseum.org/nl/agenda/gratis-audiowandeling-door-de-plantagebuurt](http://verzetmuseum.org/nl/agenda/gratis-audiowandeling-door-de-plantagebuurt) vindt u de gratis kaart en het audiobestand.

### Column

Roger van Oordt  
[rvanoordt@cvi.nl](mailto:rvanoordt@cvi.nl)



## De rode lijn

In het verleden heb ik het Joods Museum in Frankfurt bezocht. De geschiedenis van de stad is moorddadig geweest tegen alles wat Joods was. Vanaf de tiende eeuw werden Joden in golven van ongeveer zeventig, tachtig jaar, vervolgd, verdreven, en vermoord. Daarna ging het dan een aantal jaar weer goed, omdat de edelen van de stad de Joden nodig hadden voor hun geld en goed. Maar na een aantal decennia van betrekkelijke rust braken er opnieuw pogroms uit.

Het is nu tachtig jaar na de grootste slachting van Joden in de geschiedenis, en het fenomeen van Jodenhaat zoals in Frankfurt en in vele andere Europese steden is opnieuw massaal aanwezig. Joden uit Israël zijn niet meer welkom in Nederland. Joden in Nederland zijn steeds minder welkom op scholen, universiteiten, bij overheid en bedrijfsleven. Ze worden gezien als zionisten, en die mogen er niet zijn. Soms kunnen ze hun Joodse identiteit verbergen, maar anders zijn ze de klos en worden ze buitengesloten. Dat is Nederland anno 2025. De Israëlische ambassadeur in Nederland die in augustus afscheid nam, zei tegen me: “Nederland is onze grootste plaag geworden in Europa.”

De Tweede Kamerleden kwamen midden in hun vakantie terug van hun reces om de Joodse staat te veroordelen en tot paria van de wereld te maken. Uiteindelijk bleek de terugkomst voor niets, want minister Casper Veldkamp (Buitenlandse Zaken) stapte op omdat hij de Joodse staat hard wilde aanpakken. Wij bepalen immers hoe ze moeten leven en sterven. De Kamerleden die allemaal terugkeerden, konden het niet eens worden over strafmateregelen. De heidense profeet Bileam kon Israël niet vervloeken toen het volk Israel 3500 jaar geleden uit Egypte trok (Numeri 23). Hij kreeg de opdracht van de Allerhoogste om te zegenen en kon hen niet vervloeken. God heeft een rode lijn getrokken en wee degene die er overheen gaat.



Stichting Jaffa-Project Nederland

hulp aan kansarme jeugd uit Jaffa

## JAFFA schijnt als een kaars in de duisternis...

OOK ALS ISRAËL IN NOOD IS EN HELPT IEDEREEN DIE HET NU EXTRA NODIG HEEFT.

Alle hulpprogramma's vindt u op onze website: [www.jaffaproject.nl](http://www.jaffaproject.nl)  
Facebook: Jaffa-Project Nederland.

Informatie bij onze secretaris  
tel. 0548-61 17 48  
e-mail: [info@jaffaproject.nl](mailto:info@jaffaproject.nl)

Informatie sponsorplan via:  
tel. 06 83 21 01 54  
e-mail: [sponsorplan@jaffaproject.nl](mailto:sponsorplan@jaffaproject.nl)

Met een legaat of plaats in uw testament voor de kinderen van Jaffa reikt u hen de hand naar een betere toekomst. Informatie: [penningmeester@jaffaproject.nl](mailto:penningmeester@jaffaproject.nl)



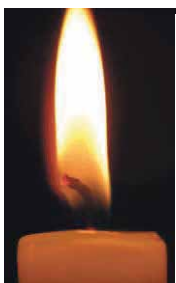
[www.jaffaproject.nl](http://www.jaffaproject.nl)

**NASCHOOLESE OPVANG**

**VOEDSELPAKKETTEN**

**TIENERMEISJES**

**ZOMERKAMPEN**



**BEJAARDENBEGELEIDING**

**ALLEENSTAANDE MOEDERS**

**TIENERJONGENS**

**WARME MAALTIJDEN**

**bankrekening nummer:**  
**NL12 RABO 0335 5422 39**

HELPT U MEE OM DIE KAARS BRANDEND TE HOUDEN ?

DANK U WEL



## Schoonmaakhulp gezocht!

Beste,

We zijn op zoek naar iemand die ons wil helpen met het schoonmaken van de synagoge en gemeenschapshuis (Beth Medina)

De activiteiten zullen bestaan uit het schoonmaken van de Beth Medina en de Synagoge van NIG Amersfoort.

De vrijwilliger is bereid voor het verrichten van de activiteiten in principe minimaal 3 uur per week beschikbaar te zijn. De dag en tijd kunnen we in overleg samen bepalen.

Als dank ontvangt u maximaal de onbelaste vrijwilligersvergoeding per maand voor een periode van tien maanden per jaar. Deze maximumbedragen gelden voor het totaal van de vergoeding voor uw inzet.

Mocht u interesse hebben of iemand kennen voor wie dit wellicht passend is, dan vernemen wij dit graag. U kunt contact met ons opnemen per e-mail [secretaris@nigamersfoort.nl](mailto:secretaris@nigamersfoort.nl). Wij hopen op uw reactie en danken u alvast voor uw betrokkenheid. Met vriendelijke groet,

Mirjam Samson (Secretaris)

Leren leven uit de Bijbel

**EVERREAD**  
UITGEVERS

**Het Getuigenis van de Sterren - derde druk**  
Dit boek gaat uit van het heldere feit dat GóD de Schepper is van sterren en sterrenbeelden! Hij is het, Die de Mazzaroth (de Dierenriem) tevoorschijn laat komen op Zijn tijd en de Wagen (de Beer) met zijn jongen leidt (Job 38:31). Hij is het, Die de sterren telt en "ze alle bij hun naam" noemt (Ps. 147:4). 3<sup>e</sup> druk, inclusief een losse sterrenkaart.  
Dr. E.W. Bullinger  
ISBN: 9789066944343 | Paperback | 208 blz | 21x14,8 cm | € 19,95

**Bagage voor onderweg** - Dit Bijbelstudieboekje richt de aandacht van de lezer op het natuurverschijnsel 'licht'. Daarover is vanuit wetenschappelijk standpunt al veel geschreven. De auteur gaat echter dieper in op de *overdrachtelijke* betekenissen van het geestelijke licht. Centraal staan daarbij de woorden van Christus, Die in Johannes 8:12 zegt: "Ik ben het Licht van de wereld; wie Mij volgt, zal beslissend niet in de duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben".  
Cees van der Vlist | ISBN: 9789066944947 | Paperback | 64 blz | 20x12,5 cm | € 6,95

**Tweemaal bij name genoemd** - De Bijbel beschrijft diverse geschiedenissen van mensen die door God geroepen worden. Soms klinkt hun naam zelfs tweemaal! Denk bijvoorbeeld aan Abraham die op het moment dat hij bereid is zijn zoon te offeren, tweemaal geroepen wordt: "Abraham, Abraham!". Of denk aan die indrukwekkende gebeurtenis op de weg naar Damascus: "Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij?". In totaal zijn er 7 personen die tweemaal bij name geroepen worden door God. **Verschijnt medio juli!**  
Hoite Slagter | ISBN: 9789066944879 | Paperback | 288 blz. | 21x14,8 cm | € 15,95

**Onze boeken zijn verkrijgbaar in de (christelijke) boekhandel, op [everread.nl](http://everread.nl) of via 0343 594495**  
**Veel van onze uitgaven zijn ook als e-book verkrijgbaar: zie onze website!**

**AMEN Bijbelmagazine** - Lees nummer 181 met o.m. de volgende artikelen: 'De rechtvaardige zal door zijn geloof leven'; 'Het wonder van de groei'; 'De volkeren, Israël en de gemeente'; 'Keuzes maken'; 'De Allerhoogste'; 'Typologie van de dagen'; 'Vergeving van zonden' en 'AMEN Actueel'. AMEN verschijnt 2-maandelijks. Word (online) abonnee met toegang tot 1500+ artikelen! Zie: [www.amen.nl](http://www.amen.nl) of bel: 0343-594411.






# AMCHA ISRAEL

In Israël wonen nog 130.000 overlevenden van de Holocaust.

AMCHA biedt psychosociale hulp in 15 behandel centra aan 19.000 getraumatiseerde mensen.

**Steun Vrienden van Amcha Nederland Amersfoort**  
IBAN NL42 ABNA 049 06 06 210

[www.amcha.nl](http://www.amcha.nl)





## WORD DONATEUR EN VUL DE BON IN

☐ Ik wil het werk van Amcha ondersteunen en word donateur.  
Bedrag:  per maand / jaar\*

☐ Ik wil de nieuwsbrief ontvangen. Per e-mail / post\*

☐ Ik wil het werk van Amcha onder de aandacht brengen in mijn omgeving.  
Stuur mij svp: 10 / 25 / 50 folders\* \* Svp doorhalen wat niet van toepassing is.

Naam en voor letter, m/v\*

Straat en huisnummer

Postcode en woonplaats

E-mailadres

Telefoonnummer

Insturen in een envelop naar: Stichting Vrienden van Amcha Nederland, Postbus 1197, 3800 BD, Amersfoort (of mail naar [info@amcha.nl](mailto:info@amcha.nl))

## OPINIE

# Zwijgen over Israël voorkomt gedoe – is dat zo?

Met bijna de regelmaat van de klok horen we over antisemitische incidenten in Nederland. De cijfers laten het zien: antisemitisme stijgt. Er zal vast geen definitie voor zijn, maar het label 'salonfähig' zou je er weer op kunnen plakken.

Marijke Terlouw

Ik wil het hebben over iets dat in het verlengde hiervan plaatsvindt. Stilletjes, minder zichtbaar, alom gebezigd. In de gesprekken die ik heb, hoor ik keer op keer dat mensen door wat er in de samenleving plaatsvindt, nadenken over wat verstandig is in het uiten van hun steun aan Israël of het uitdragen van hun identiteit. Zal ik die menora wel in de vensterbank plaatsen? Is het wel verstandig die Israëlsche vlag uit te hangen? Die stropdas met davidsterren draag ik toch maar niet meer. Ik mijd het gesprek over Israël. Geen zaaltje te huur voor een lezing die over Israël gaat. De lijst is nog eindeloos veel langer. U heeft waarschijnlijk uw eigen voorbeelden.

Begrijp me niet verkeerd, ik snap de ontwikkeling heel goed. Ik doe er zelf aan mee. Ik vertel ook niet overal gedetailleerd wat mijn werk is. Ik mijd ook het gesprek over Israël op een verjaardagsfeestje – je wilt het tenslotte een feestje houden. Ik ben meer bewust van wat ik wel of niet doe dan voorheen. Dat is verstandig. Je hoeft tenslotte niets onnodig uit te lokken, het debat nog verder op scherp te stellen – je eigen veiligheid doet er ook toe. Allemaal legitieme redenen. En reageren op elk voorval? Dan heb je een dagtaak erbij.

Ook in kerken zie ik deze tendens. We mijden het onderwerp Israël – want ja, dat is lastig, 'is politiek' zeggen sommigen, 'de Palestijnen' roepen anderen, "we kiezen geen partij" hoor je ook. Zaaltje verhuren aan Christenen voor Israël? Tja, we willen geen gedoe, dus toch maar niet. Met als gevolg: we doen als kerk dan maar niets met 'Israël'. Geen collecte, geen gesprek, geen gebed.

En toch, wat is het gevolg hiervan? Wat nu als we ons stilaan aanpassen aan wat er in de samenleving gebeurt? Laten we de grens dan opschuiven? Stellen we onze normen en waarden dan toch steeds een beetje bij? Waar trekken we de grens dan wél?

De vraag stellen is makkelijker dan hem beantwoorden. Eén ding kwam me wel in gedachten: wat leert de geschiedenis ons, en kunnen we daar iets mee voor het heden? De vergelijking met de jaren dertig dringt zich natuurlijk op. Het was een tijd waarin de Joodse bevolking geleidelijk steeds meer werd gestigmatiseerd en uitgesloten. Ik heb die tijd niet meegemaakt, maar ik kan me best voorstellen dat bij de zoveelste maatregel – bijvoorbeeld 'u mag niet meer op de bankjes in het park zitten' – Joodse burgers dachten: we kunnen niet overal tegen ageren, soms maar accepte-



Stille tocht in Den Haag voor de gijzelaars in Gaza, december 2023.

Foto: CVI



**Wat nu als we ons stilaan aanpassen aan wat er in de samenleving gebeurt?**

ren en je richten op belangrijkere zaken. En die winkelier die het bordje ophing 'voor Joden verboden'? Misschien wilde hij zijn Joodse klanten helemaal niet kwijt, maar was hij bang om zijn andere klanten te verliezen als hij niet meedeed, en hij had ook een gezin te onderhouden. Zo gaat het sluipenderwijs steeds verder – tot je niet meer terug kan.

Trek de vraag nog iets verder door: is het 'zwijgen over Israël voorkomt gedoe' wel waar? Verdwijnt dat wat er gaande is in de samenleving spontaan weer een keer? In het verleden behaalde resultaten bieden op dit vlak allesbehalve hoop voor de toekomst. Wegkijken lost niets op, negeren ook niet, zwijgen eveneens. Of is het nog sterker: wie zwijgt, stemt toe? Zorgen we – onbedoeld – dat het probleem van antisemitisme door de overheid wordt onderschat doordat we uit voorzorg

bijvoorbeeld geen davidster dragen? Geven we ruimte aan antisemitisme door na te laten, nadat voor de zoveelste keer 'Free Palestine' wordt geroepen, uit te leggen dat het een oproep is die het einde van de staat Israël inhoudt? En de kerk: wat spreek je uit door Israël te negeren in de samenkomsten? Hebben we dat niet eeuwenlang gedaan en weten we niet meer wat het pijnlijke resultaat daarvan was?

Ik realiseer me dat mensen uit de beste bedoelingen er het zwijgen toe kunnen doen. Soms is dat ook verstandig. Maar we moeten ervoor waken dat we op het punt komen dat er geen weg terug meer is. Ergens is er een tot-hier-toe-en-niet-verder-moment. Aan u en mij de vraag – en denk daar de komende weken nu écht eens over na: wat kan ik doen om te voorkomen dat dát moment aanbreekt?

# Familiedagen

Beleef het met de hele familie

**D.V. 21, 22 & 23 oktober 2025**  
Evenementenhal Gorinchem

Familiedagen 2025 biedt een gevarieerd programma voor alle leeftijden. Op het hoofdpodium zijn er dagelijks muziektoptrédens, waaronder orgelconcert van Luc Budding en kooroptrédens van o.a Men of Hope. Tijdens de kindermiddag brengen Fien en Teun een bezoek met activiteiten op de boerderij. Daarnaast zijn er voor de kinderen volop activiteiten zoals een stormbaan, knutselen en boerderijspelletjes. Er zijn modeshows met de nieuwste najaarstrends en kindermode.





**Garage KROONDIJK**  
Tel. 0516-422095 Email: info@garagekroondijk.nl  
**ALLROUND AUTOMONTEUR / BALIEMEDEWERKER (32-38 uur)**  
Voor onze universele dorpsgarage in Haulerwijk (Friesland) zoeken wij een allround automonteur of baliemedewerker. Ben jij of ken jij de collega die wij zoeken? Neem dan contact met ons op.



**Ace Jewelers**

ELKA werd in Amsterdam opgericht door de Joodse juweliërsfamilie Kiek, die destijds zakhorloges met Hebreeuwse wijzerplaten maakte. Vandaag de dag zet de Zwitserse ELKA Watch Company deze bijzondere traditie voort.

In samenwerking met de Amsterdamse gebroeders Amir en Alon Ben Joseph van Ace Jewelers is een modern luxehorloge ontwikkeld met een wijzerplaat in Hebreeuwse letters. Dit exclusieve model heeft een Zwitsers automatisch uurwerk en een elegante kastdiameter van 36 mm.

Het horloge is gelimiteerd tot slechts **50 genummerde stuks** en verkrijgbaar voor **€ 2.180,- incl. 21% btw.**

Dit horloge is te koop bij **Ace Jewelers**.  
**Paulus Potterstraat 6 te Amsterdam** of online:  
**AceJewelers.com**. Voor meer informatie:  
**amir@acejewelers.com** of **06-4672 2088**.



## Vind een Christelijke Partner

[www.samen-verder.nl](http://www.samen-verder.nl)

Al bijna 40 jaar deskundige en persoonlijke bemiddeling

Al bijna 40 jaar ervaring  
**SAMEN VERDER**

Tel: 088-130 34 00 | *Gratis brochure*

CGI Ontmoetingsdag

# Kiezen voor JEZUS, kiezen voor ISRAËL?

*Evan Thomas, David van Ouwkerk, Avi Mizrahi, Deborah Boaz (Israël) Mission Grace, Wim Nieuwenhuis, Jaap Bönker (NL)*

Aanmelden (verplicht) € 10,00 via:  
[comitegemeentehulpisrael.nl/ontmoetingsdag](http://comitegemeentehulpisrael.nl/ontmoetingsdag)

**ZA 1 NOVEMBER 2025**  
De Koningshof, Urk • 10:00–16:00 uur

Comité Gemeentehulp Israël VPE Raad Israëls Council II

*Wat God doet in Israël*



**CORRIE TEN BOOMHUIS**

Het leven van Corrie ten Boom is enorm actueel. Laat je daarom **OPNIEUW INSPIREREN** door de podcast, het werkboek of een bezoek aan het museum.



**PODCAST**

Beluister de actuele **miniserie** over de jaren voor en tijdens de oorlog.  
[corrietenboom.com/podcast](http://corrietenboom.com/podcast)



**WERKBOEK**

Start het nieuwe seizoen met het werkboek voor **kringen**. Met korte bijbelstudies en gespreksvragen. €14,95  
[webshop.corrietenboom.com](http://webshop.corrietenboom.com)



**MUSEUM**

Boek een **gratis rondleiding** in Haarlem via de website  
[www.corrietenboom.com/podcast](http://www.corrietenboom.com/podcast)

Met uw steun kunnen we de boodschap blijven vertellen

**NL 90 INGB 0000 5959 20**  
Stichting Corrie ten Boomhuis (ANBI)

## OPINIE

# Waar haal jij je Israëlnieuws vandaan?

Bronnen over het nieuws uit Israël en de regio zijn er in overvloed: er zijn omroepen, kranten, nieuwsplatforms, sociale media – in binnen- en buitenland. Allemaal hebben ze een missie: eerlijk en betrouwbaar nieuws brengen. Tegelijk doet iedereen dat vanuit zijn opvattingen, leefwereld of overtuiging. Dat heeft invloed op welk nieuws je wel of niet gepresenteerd krijgt, welke toon je hoort, hoe vaak erover bericht wordt en het soort berichten dat je ziet – denk aan opinie, onderzoeksrapportages, getuigenissen en interviews. Hoe vind je nu je weg tussen al dat nieuws over Israël? Hoe scheid je het kaf van het koren? We vroegen het drie mensen die vaak met nieuws over Israël bezig zijn.

Oscar Lohuis, predikant

Ten eerste wil ik mij laten informeren door Israël zelf, in plaats van alleen maar door Nederlandse of andere westerse media. Al jarenlang volg ik het nieuwsoverzicht van World Israel News en United with Israel (allemaal Engelstalig). Wie weet er beter wat er in Israël en in Gaza gebeurt dan Israël zelf?

Daarnaast volg ik diverse Israëlische personen op sociale media, zoals Amir Tsarfati en Hananya Naftali. In Nederland vind ik het *Reformatisch Dagblad*, *De Telegraaf* en *EWmagazine* zich onderscheiden van andere grote kranten en media. Je merkt dat bij hen niet een anti-Israëlsentiment leeft dat je bij zoveel andere media tegenkomt. Deze kranten gaan niet mee in dat valse narratief. Op Facebook, X en LinkedIn zie ik ook veel over Israël voorbijkomen, wat soms ook zeer informatief is. Daarnaast vind ik het magazine *Israel Today* en de krant *Israël Aktueel* heel goede informatie en achtergronden geven.

Tegelijkertijd kijk ik ook nog steeds naar het NOS-journaal en luister ik in de auto regelmatig naar Radio 1. Daar hoor ik bijna alleen maar mensen die geloven in het uiterst valse narratief over Israël/Palestina, waar een grote meerderheid in is gaan geloven: Israël is de grote bezetter, de koloniserende macht, Israël steelt land dat van anderen is, Israël onderdrukt de Palestijnen en pleegt genocide. Regelmatig maakt het mij boos en verdrietig tegelijk als ik dit allemaal aanhoor. Maar toch vind ik dat ik deze dwaasheden soms moet aanhoren om te weten hoe velen om mij heen gehersenspoeld worden over Israël.

Sara van Oordt, hoofd communicatie Cvl

Ik probeer me breed te informeren, niet alleen door onze eigen Nederlandse media. Dat betekent dat ik niet alleen nieuwssites volg waar ik het zelf mee eens ben of die positief zijn over Israël, maar juist ook de media die kritisch staan tegenover Israël. Anders loop je risico dat je alleen in je eigen bubbel nieuws tot je neemt en daardoor eenzijdig wordt.

Ik volg niet alleen *The Jerusalem Post* of *The Times of Israel* (Israëlische nieuwswbsites), maar ook bijvoorbeeld de Arabische nieuwszender Al Jazeera: alleen al om te weten waarover zij schrijven. Daarnaast luister ik graag naar podcasts die ingaan op de geschiedenis en actualiteit van Israël. Het helpt om je te verdiepen in de geschiedenis en achtergronden. Hoe zijn vredesonderhandelingen in het verleden gegaan? Welke oorlogen heeft Israël gevoerd? Hoe is Hamas of Hezbollah ontstaan en wat is hun doel? Hoe stemmen de Verenigde Naties over Israël? Wat zeggen Palestijnse media over Israël en



Foto: Flash90

**In de huidige Gaza-oorlog is het lastig om te weten wat waarheid is en wat leugen.**

Jeffrey Schipper, Cvandaag

Voor mijn nieuwsconsumptie probeer ik zoveel mogelijk ongefilterde bronnen te volgen. Via X volg ik journalisten, duiders en experts die ter plaatse zijn of nauwe banden hebben met Israël. Daarnaast luister ik veel podcasts en heb ik via mijn netwerk geregeld direct contact met mensen in Israël zelf. Zij geven vaak een scherper en eerlijker beeld dan de snelle headlines van grote persbureaus.

Tegelijkertijd ben ik kritisch op media die zonder meer berichten uit Gaza overnemen, bijvoorbeeld cijfers van het zogeheten 'ministerie van Gezondheid'. Zulke informatie wordt vaak één op één doorgegeven, terwijl de betrouwbaarheid daarvan allerminst vaststaat. Hetzelfde geldt voor gevestigde instanties zoals de VN of bepaalde NGO's: ook daarachter zitten soms duidelijke ideologische agenda's. Wie journalistiek serieus wil bedrijven, moet bereid zijn daar doorheen te prikken en vragen te stellen.

Als ik zelf een nieuwsbericht voor Cvandaag schrijf, probeer ik weg te blijven bij de frames die snel worden geplakt. Mijn streven is het eerlijke verhaal te vertellen. Dat betekent dat ik niet om de harde waarheid heen kan: dat Hamas uit is op het vernietigen van Israël en niet op vrede. Tegelijk moet ik wel erkennen dat ook de Israëlische regering feilbaar is en kritische vragen verdient. Alleen door beide kanten te belichten, doen we recht aan de complexiteit van de oorlog.

Als ik zelf een nieuwsbericht voor Cvandaag schrijf, probeer ik weg te blijven bij de frames die snel worden geplakt. Mijn streven is het eerlijke verhaal te vertellen. Dat betekent dat ik niet om de harde waarheid heen kan: dat Hamas uit is op het vernietigen van Israël en niet op vrede. Tegelijk moet ik wel erkennen dat ook de Israëlische regering feilbaar is en kritische vragen verdient. Alleen door beide kanten te belichten, doen we recht aan de complexiteit van de oorlog.

# Israëlactief

Voor alle activiteiten geldt: Deo volente  
Voor alle lezingen geldt: vooraf opgeven is verplicht. Opgeven kan via [cvi.nl/agenda](http://cvi.nl/agenda) of door te bellen naar: 033-2458824.  
U ontvangt kort voor de lezing per mail de locatie van de lezing. De aanmeldkosten bedragen € 2,50 tenzij anders aangegeven.

## Bijeenkomsten

**Donderdag 2 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Rijssen: Lezing ds. Kees Kant. Thema: De blijvende betekenis van Israël voor de wereld en voor de kerk.  
**20.00 uur:** Omgeving Venlo: Lezing ds. Kees van Velzen. Thema: De lessen van Bileam.

**Maandag 6 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Papendrecht: Lezing ds. Kees Kant. Thema: De grote blijvende betekenis van Israël voor de wereld en de kerk.



Bijbelstudie. Foto: Flash90

**Dinsdag 7 oktober**  
**19.30 uur:** Omgeving Midden-Nederland: Herdenking 7 oktober. Kosten: 5 euro.

**Woensdag 8 oktober**  
**19.30 uur:** Omgeving Leende: seminar Peter Pellemans (2/4). Thema: Het merktken van God.  
**19.30 uur:** Omgeving Hoogvliet Rotterdam: Lezing ds. Kees van Velzen. Thema: Waarom houdt de wereld zich zoveel met Israël bezig?



Debat in de VN over Israël. Foto: UN Photo

**Woensdag 15 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Sneek: Lezing ds. Kees van Velzen. Thema: De lessen van Bileam.

**Donderdag 16 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Kootwijkerbroek: Lezing ds. Oscar Lohuis. Thema: Misverstanden over Israël, waardoor het antisemitisme toeneemt.

**Dinsdag 21 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Oldebroek: Lezing ds. Kees van Velzen. Thema: Romeinen 11.

**Woensdag 22 oktober**  
**19.30 uur:** Omgeving Helmond: Lezing Peter Pellemans. Thema: het merktken van God.

**Donderdag 23 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Wolvega: Lezing ds. Oscar Lohuis. Thema: Misverstanden over Israël waardoor mensen anti-Israël worden.

**Maandag 27 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Uithoorn: Lezing ds. Kees van Velzen. Thema: De geestelijke strijd in en rond Israël. De lessen van Bileam, geldend voor onze tijd!

**Dinsdag 28 oktober**  
**19.30 uur:** Omgeving Steenwijk: Lezing ds. Henk Poot. Thema: Israëls val en opstanding voor christenen.

**Woensdag 29 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Harkema: Seminar ds. Henk Poot (1/2). Thema: Israëls val en opstanding voor christenen.

**Donderdag 6 november**  
**19.30 uur:** Omgeving Leeuwarden: Lezing Karel van der Plas. Thema: Eeuwig bezet of eeuwig bezit?

**Maandag 10 november**  
**10.00-13.00 uur:** Nijkerk: Predikantenbijeenkomst. Locatie: Israëlcentrum, Henri Nouwenstraat 34. Thema: Archeologie en de Bijbel. Spreker: rabbijn Yehuda Moussadji. Kosten: 15 euro. Aanmelden: [cvi.nl/predikantendag](mailto:cvi.nl/predikantendag).  
**20.00 uur:** Omgeving Enschede: Lezing ds. Kees van Velzen. Thema: Romeinen 11.

**Woensdag 12 november**  
**20.00 uur:** Omgeving Harkema: Seminar ds. Henk Poot (2/2). Thema: Israëls val en opstanding voor christenen.  
**19.30 uur:** Omgeving Leende: Seminar Peter Pellemans (2/4). Thema: De geestelijke oorlog tegen Israël.

**Zaterdag 15 november**  
**10.00-18.00 uur:** Midden-Nederland: Israëltag. Thema: Israël, teken van hoop. Toegangkaart 10 euro volwassenen, 5 euro kinderen, via [cvi.nl/israeltag](http://cvi.nl/israeltag).

## Muziek

**Vrijdag 10 oktober**  
**20.00 uur:** Omgeving Rijssen: Zangavond voor Israël.

## Overig

**Elke vrijdag**  
**15.00 uur:** Nijkerk: Open bidstond voor Israël. Locatie: Israëlcentrum, Henri Nouwenstraat 34.

**Woensdag 22 oktober**  
**12.00-16.30 uur:** Antwerpen: Excursie Joods Antwerpen. Kosten: 54 euro. Aanmelden: [cvillegie@gmail.com](mailto:cvillegie@gmail.com).  
**14.45-19.15 uur.** Antwerpen: Excursie Joods Antwerpen. Kosten: 54 euro. Aanmelden: [cvillegie@gmail.com](mailto:cvillegie@gmail.com).

**Tot 24 oktober**  
**9.30-16.30 uur:** Nijkerk: Tentoonstelling Je bent er nog! Locatie: Israëlcentrum, Henri Nouwenstraat 34. Zaterdag: 10.30-15.30 uur, zon- en feestdagen gesloten. Toegang gratis.



Op bezoek bij de tentoonstelling. Foto: Cvi

**Woensdag 26 november**  
**12.00-16.30 uur:** Antwerpen: Excursie Joods Antwerpen. Kosten: 54 euro. Aanmelden: [cvillegie@gmail.com](mailto:cvillegie@gmail.com).  
**14.45-19.15 uur.** Antwerpen: Excursie Joods Antwerpen. Kosten: 54 euro. Aanmelden: [cvillegie@gmail.com](mailto:cvillegie@gmail.com).

**28-30 november**  
Isreality-weekend. Thema: Terug naar het begin. Kosten: 75 euro. Aanmelden: [isreality.nl/weekend](http://isreality.nl/weekend).

## Joodse kalender

**2 oktober 2025, Jom Kippoer (Grote Verzoendag)**  
Thoralezing 's ochtends: Leviticus 16:1-34; Numeri 29:7-11  
Haftarahlezing 's ochtends: Jesaja 57:14-58:14  
Thoralezing 's middags: Leviticus 18:1-30; Numeri 29:7-11  
Haftarahlezing 's middags: Jona; Micha 7:18-20

**4 oktober 2025**  
Thoralezing: *Ha'azinoe*, Deuteronomium 32:1-52  
Haftarahlezing: 2 Samuël 22:1-51

**Soekot (Loofhuttenfeest)**  
**7 oktober 2025**  
Thoralezing: Leviticus 22:26-23:44; Numeri 29:12-16  
Haftarahlezing: Zacharia 14:1-21

**8 oktober 2025**  
Thoralezing: Leviticus 22:26-23:44; Numeri 29:12-16  
Haftarahlezing: 1 Koningen 8:2-21

**9 oktober 2025**  
Thoralezing: Numeri 29:17-22

**10 oktober 2025**  
Thoralezing: Numeri 29:20-28

**11 oktober 2025**  
Thoralezing: Exodus 33:12-34:26; Numeri 29:23-31  
Haftarahlezing: Ezechiël 38:18-39:16

**12 oktober 2025**  
Thoralezing: Numeri 29:26-34

**13 oktober 2024**  
Thoralezing: Numeri 29:26-34

**14 oktober 2025, Sjeminie 'atseret (Slotfeest)**  
Thoralezing: Numeri 29:35-30:1; Deuteronomium 14:22-16:17  
Haftarahlezing: 1 Koningen 8:54-66

**15 oktober 2025, Simchat Tora (Vreugde der Wet)**  
Thoralezing: Numeri 29:35-30:1; Deuteronomium 33:1-34:12; Genesis 1:1-2:3  
Haftarahlezing: Jozua 1:1-18

**18 oktober 2025**  
Thoralezing: *Bereesjiet*, Genesis 6 1:1-6:9  
Haftarahlezing: Jesaja 42:5-43:11

**25 oktober 2025**  
Thoralezing: *Noach*, Genesis 6:9-11:32  
Haftarahlezing: Jesaja 54:1-55:5

**Israëlconsulenten**  
Het Israël Producten Centrum heeft een uitgebreid netwerk van consulenten door heel Nederland. Via [israelwinkel.nl](http://israelwinkel.nl) of 033-2458814 vindt u de contactgegevens van een consulent(e) bij u in de buurt.

**De krant**  
De volgende krant verschijnt vanaf 28 oktober 2025.

## ACTIEF

### Herdenking

# Samen met Israël herdenken



De puinhoop in een woonkamer vlak na de aanslag van 7 oktober 2023. Foto: Flash90

Twee jaar geleden, op 7 oktober 2023, werd Israël op brute wijze overvallen door terreurorganisatie Hamas. Meer dan 1.200 mensen kwamen om het leven, honderden raakten gewond en velen werden ontvoerd. Deze dag markeerde het begin van een oorlog die tot op de dag van vandaag voortduurt. Nog altijd zijn tientallen Israëli's gegijzeld, van wie hun omstandigheden onzeker zijn.

**Samen herdenken en bidden**  
Als Christenen voor Israël willen we deze dag niet ongemerkt voorbij laten gaan. Op dinsdag 7 oktober komen we samen om stil te staan bij de slachtoffers en hun nabestaanden, bij de gegijzelden en hun families, en bij de nood van het Joodse volk. We doen dit in verbondenheid met Israël, maar ook in het vertrouwen dat God troost en kracht geeft.

**ZAKA in de dagen na 7 oktober**  
Tijdens de herdenking spreekt Marnix van Ede. Hij woont in Israël en is actief bij ZAKA, een vrijwilligersorganisatie die wereldwijd hulpverleent bij rampen en aanslagen. Direct na 7 oktober was ZAKA aanwezig in de kibboetsen en bij het muziekfestival waar honderden jonge mensen werden vermoord. Daar kreeg het team van ZAKA de hartverscheurende taak om slachtoffers te bergen, lichamen te identificeren en families zekerheid te geven. Deze avond neemt hij ons mee in hoe ZAKA in die dagen werkte en wat dit voor hem persoonlijk betekende.

**Spreekers en muziek**  
Ook ds. Willem J.J. Glashouwer, Frank van Oordt en Karel van der Plas spreken deze avond. Muzikale bijdragen zijn er van Marcel van der Poel en Gilad Nezer. Samen willen we een moment stil zijn voor de slachtoffers en hun nabestaanden, bidden voor de gijzelaars die nog altijd vastzitten, en de nood van Israël bij de God van Israël brengen.

“  
**Samen stil zijn voor de slachtoffers en nabestaanden, en bidden voor de gijzelaars.**

**Praktische informatie**  
Datum en tijd: dinsdag 7 oktober 2025 van 19.30 uur tot ca. 22.00 uur (zaal open vanaf 19.00 uur)  
Locatie: regio Midden-Nederland (exacte locatie ontvangt u na aanmelding)  
Kosten: € 2,50 (incl. consumptie)  
Aanmelden: verplicht via [cvi.nl/7oktober](http://cvi.nl/7oktober)  
Online: rechtstreekse uitzending via Family7



### Reizen

## Naar Israël in 2026

Volgend voorjaar naar Israël? Dat kan! We organiseren opnieuw twee Handen-uit-de-mouwenreizen (waarbij u volop aan de slag gaat) en twee Solidariteitsreizen (waarbij u naast vrijwilligerswerk ook projecten van Christenen voor Israël bezoekt).



Foto: Cvi

Het Joodse volk ervaart uw aanwezigheid als een echte bemoeiding. Nu meer en meer mensen Israël lijken te laten vallen, bieden deze reizen de mogelijkheid Israël op een bijzondere manier te dienen. De reizen zijn dan ook een mooie mix van vrijwilligerswerk, speciale ontmoetingen en een stukje verdieping.

**De data zijn als volgt:**  
Handen-uit-de-mouwenreis 23: 16-23 februari 2026  
Handen-uit-de-mouwenreis 24: 11-19 mei 2026  
Solidariteitsreis 2: 3-12 maart 2026  
Solidariteitsreis 3: 27 april-6 mei 2026

» Meer informatie en aanmelden op [cvi.nl/reizen](http://cvi.nl/reizen).

### Cultuur

**Laatste kans**  
**Expo Je bent er nog! te bezoeken tot 24 oktober**



Nog tot en met 24 oktober is in het Israëlcentrum in Nijkerk de indrukwekkende tentoonstelling *Je bent er nog!* te zien. Al duizenden bezoekers maakten kennis met Sallo, een Joodse jongen die na de bevrijding terugkeert naar zijn geboortedorp. Zijn wereld is totaal veranderd: leven zijn ouders nog? Kan hij terug naar huis?

**Interactief**  
Door interactieve opdrachten en luisterverhalen wordt u meegenomen in zijn verhaal en leert u meer over de Joodse gemeenschap in de jaren na de oorlog. De tentoonstelling is geschikt voor jong en oud en vormt een actuele waarschuwing tegen antisemitisme.

**Meer informatie**  
Nu de zomervakantie voorbij is, is dit hét moment om rustig langs te komen, individueel of met een groep. Groepen kunnen zich aanmelden via [jebenternog.nl](http://jebenternog.nl), waar u ook de openingstijden en meer informatie vindt. Toegang is gratis.

**Jan Budding Schilderwerk**

Rhenen

Voor al uw schilderwerk,  
binnen en buiten!Bel voor een vrijblijvende offerte:  
06-39 675 192Wensen voor  
ieder moment

Keuze uit 1250 wenskaarten



KEESKAART.NL

Minimum afname €17,50 - Geen verzendkosten!

Scan mij!

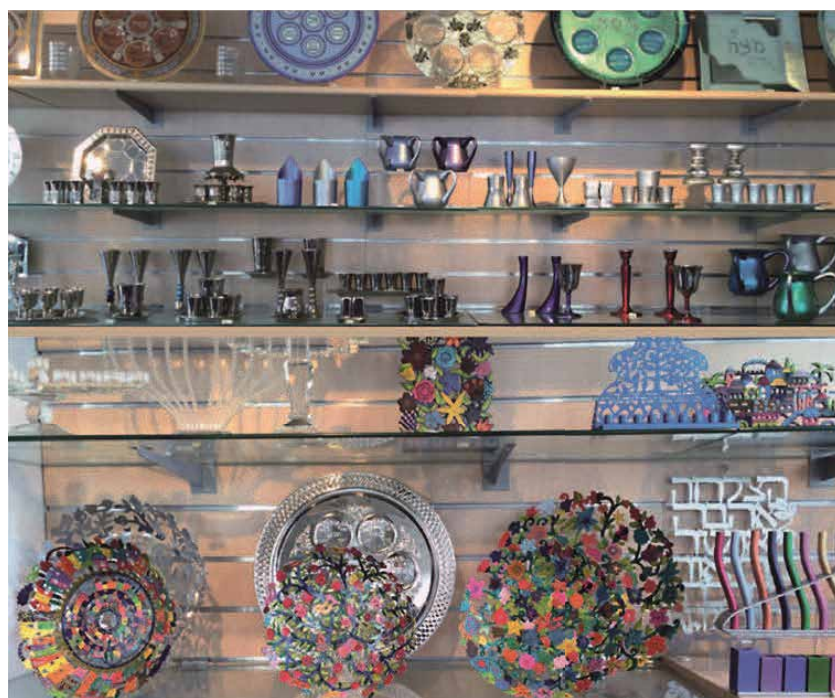


# ‘Er is een tijd, om te planten’

Prediker 3:2

JWP

www.jwp-hoveniers.nl | info@jwp-hoveniers.nl | 06-21398762

**WIZOGIFTSHOP**judaïca • certificaten • wenskaarten  
boeken NIK • (kinder)cadeaus • aardewerk

De opbrengst komt ten goede aan WIZO-projecten in Israël.

koop online [wizogiftshop.nl](https://wizogiftshop.nl)A.J. Ernststraat 735a  
1082 LJ Amsterdam  
020-646 62 95geopend: dinsdag,  
woensdag en donderdag  
10.00-16.00 uur**ISRAËL – LAND, VOLK, STAAT**  
Themanummer **Profetisch Perspectief**Kwartaalmagazine *Profetisch Perspectief* verlegt onze horizon,  
zoals de profeten over bergtoppen heen keken. Kennen beloften  
meerdere vervullingen?  
Het herfstnummer (128) focust op Israël als land,  
volk en staat. Een greep uit de inhoud:**Israëls bestaansrecht is  
GODS INITIATIEF**Er was nog nooit een **VOLMAAKT  
GEOHOORZAME GENERATIE****Christenen** hebben een **blinde vlek**  
als het om **Israël** gaat**Europa** voerde **koloniale** oorlogen.  
**Israël** voert **verdedigingsoorlogen****Woke denken** vervangt **waarheid**  
door **emotionele verontwaardiging**Losse nummers kunt u voor € 11,50 bestellen via [abonnement@buiten.nl](mailto:abonnement@buiten.nl) of via tel. 020-5241010.Wie zich met de onderstaande bestelbon voor minstens een jaar abonneert (€ 44,40 per jaar),  
ontvangt **gratis** het herfstnummer 'Israël – land, volk, staat'.

Ondergetekende (naam) .....

Adres: .....

Postcode: ..... Woonplaats: .....

E-mailadres: .....

☐ wenst **Profetisch Perspectief** nr. 128 te ontvangen à € 11,50.

☐ abonneert zich tot wederopzegging op *Profetisch Perspectief* en ontvangt **gratis** nummer 128.

☐ machtigt Buiten & Schipperheijn om het verschuldigde bedrag af te schrijven van  
bankrekening: .....

Datum: ..... Handtekening: .....

U kunt de bon opsturen naar: Profetisch Perspectief, Printerweg 10, 3821 AD Amersfoort. U kunt zich ook  
aanmelden per e-mail ([abonnement@buiten.nl](mailto:abonnement@buiten.nl)), u krijgt dan een rekening toegestuurd.

BESTELBON

**EINDTIJDCONFERENTIE MET Q&A****AFTELLEN  
TOT ZIJN KOMST...****JEROEN ELFERINK**  
De ware gemeente staat op  
hoor jij erbij?**JAAP DIELEMAN**  
Israël is Gods eindtijd klok**BART MUTSAERTS**  
Al & het getal van het beest**ZATERDAG 15 NOVEMBER****CG EMMANUEL  
MARKT 10 - 3150 HAACHT**OPGAVE VIA  
QR CODE**ZAAL OPEN 09U - AANVANG 10U - EINDE +/-16U  
PARKING OM DE HOEK-LOMBAARDEN PARKING  
€ 15 INCL. KOFFIE, THEE & LUNCH  
BOEKENTAFELS AANWEZIG**INFO 0495-127755 OF  
[WORDANDSPIRIT.ORGANISATION@GMAIL.COM](mailto:WORDANDSPIRIT.ORGANISATION@GMAIL.COM)**ACTIEF**

Internationaal

**Een lied zonder  
woorden****Dvir Kupershtein met een pos-  
ter van zijn gegijzelde broer.**

Foto: Ruth Longodor

Toen ik deze zomer door Salzburg (Oosten-  
rijk) wandelde, viel mijn oog op een plak-  
kaat aan de muur: “Ik heb een aantal van de  
gelukkigste uren van mijn leven in Salzburg  
doorgebracht. Ik zou graag in deze prach-  
tige stad zijn gebleven, maar als Jood zou ik  
nooit tot rechter zijn bevorderd.” – Zomer  
1885, Theodor Herzl (1860–1904).Later die week liep ik op zaterdag met Nachman  
Dykowski (ZAKA), door Wenen. ZAKA is de Israëli-  
sche organisatie die na elke terreuraanslag – ook die  
van 7 oktober 2023 – menselijke resten verzamelt om  
slachtoffers een eervolle begrafenis te geven. Nachman  
is een orthodoxe Jood. Zijn zwarte keppeltje en zwarte  
kleding maken dat duidelijk. En omdat hij net uit de  
synagoge komt, hangt zijn gebedsmantel opgevouwen  
over zijn schouder. Ik vermoed dat we in Nederland  
nageroepen zouden zijn. In Wenen blijft het bij ver-  
baasde en verwaasde blikken.Herkenbaar Joods zijn is in West-Europa inmid-  
dels gevaarlijk. Daar herinneren de dubbele veilig-  
heidscontroles in het Marriott hotel ons de volgende  
dag ook aan.In een mooie Weense zaal organiseert Christenen  
voor Israël Oostenrijk een bijeenkomst met sprekers  
als de Israëlische ambassadeur, Dvir – de broer van gij-  
zelaar Bar Kupershtein – en Nachman Dykowski.**Ontroerd**De zaal is vol. Driehonderd mensen uit heel Oostenrijk  
zijn naar Wenen gekomen. De Joodse gemeenschap in  
Wenen en de ambassadeur spreken hun dank uit voor  
de vriendschap die zij van Christenen voor Israël ont-  
vangen. Ze zijn ontroerd. Dvir doet een oproep zijn  
broer niet te vergeten die al meer dan zevenhonderd  
dagen door Hamas wordt gemarteld in onderaardse  
tunnels.Nachman vertelt – haperend – hoe hij op 7 okto-  
ber 2023 naar muziekfestival Nova reed. Langs bran-  
dende auto's waar de mensen nog in zaten. Hoe zijn  
vrouw met een plastic tas uit een huis in kibboets  
Be'eri komt, en op zijn vraag wat erin zit, antwoordt:  
“Nóg een kind”. We sluiten de avond af met de armen  
om elkaars schouder – Jood en christen – en zingen al  
wiegend het lied dat de medewerkers van ZAKA heb-  
ben gemaakt. Een lied zonder woorden. | Tekst: Leon  
Meijer, directeur Christians for Israel International.

Onderwijs

**Israëlzondag 2025**Op zondag 5 oktober is het weer Israël-  
zondag – de dag waarop in veel kerken ex-  
tra aandacht wordt gegeven aan de plaats  
van Israël in Gods plan. Speciaal daarvoor  
hebben we een prachtig magazine ge-  
maakt met het thema *Terug naar het be-  
gin*. Dit en ander materiaal is er om in uw  
gemeente uit te delen. Haal uw materiaal  
nog vóór zondag 5 oktober gratis op in  
het Israëlcentrum. Bekijk alles via  
[cvi.nl/israelzondag](https://cvi.nl/israelzondag) of scan de QR-code.

Onderwijs

**Voorleesmiddag voor  
kinderen**

Foto: Shutterstock

Verveel jij je ook wel eens in de herfstvakantie? Dan  
hebben wij nu een leuke activiteit voor je! Kom naar  
een van onze voorleesmiddagen in het Israëlcentrum  
in Nijkerk. Daar zal schrijfster Annet Betsalel voorle-  
zen uit haar eigen boek *De wereld van Max*. Dit span-  
nende, waar gebeurde verhaal gaat over de twaalfjarige  
Max Veffier die ondergedoken zit in Bussum en allerlei  
avonturen beleeft.Er worden ook filmpjes en animaties vertoond  
die over dit verhaal gaan. Na afloop kun je het boek  
kopen en laten signeren. Je moet je wel opgeven via  
[cvi.nl/voorlezen](https://cvi.nl/voorlezen), en: vol = vol.

- **Wanneer?** Donderdag 16 of 23 oktober van 13.30 tot 15.30 uur
- **Waar?** Israëlcentrum Nijkerk
- **Kosten?** Gratis

Onderwijs

**Bid u mee voor Israël?**Gebed is een onmisbare pijler in ons werk. Daarom  
geeft Christenen voor Israël zes keer per jaar een gra-  
tis gebedskalender uit. Daarin vindt u korte overden-  
kingen, Bijbelteksten en concrete gebedspunten voor  
Israël en het Joodse volk. Zo kunt u elke dag biddend  
betrokken zijn bij wat er in Israël en wereldwijd ge-  
beurt. De nieuwste editie is nu beschikbaar. Vraag de  
gebedskalender gratis aan via [cvi.nl/gebedskalender](https://cvi.nl/gebedskalender)  
en bid met ons mee.

Shalomfonds

**Kleermakerscursus voor  
Domari-vrouwen**

Foto: Unsplash

De cursus 'Naaivaardigheden voor zelfred-  
zaamheid' van de Domari Society is een  
praktische naaicursus die is ontworpen om  
Domari-vrouwen\* in Jeruzalem\* te voor-  
zien van kleermakersvaardigheden voor  
persoonlijk gebruik en economische onaf-  
hankeeljkheid.Door traditionele ambachtelijke kennis te combineren  
met moderne technieken, creëert dit programma een  
weg naar zelfvoorziening door thuisproductie, kleine  
kleermakerijen of coöperatief werk. Want de vrouwen  
krijgen ook les in marketing, adverteren en hulp bij het  
opstarten van verkoop.Domari-vrouwen, die vaak te maken hebben met  
sociale en economische uitsluiting, hebben een creatief  
potentieel dat onbenut blijft. Deze cursus leert niet al-  
leen naaien als technische vaardigheid, maar bevordert  
ook zelfvertrouwen, leiderschap en ondernemerschap,  
waardoor deelnemers hun gezin kunnen ondersteunen  
en hun culturele identiteit kunnen behouden door stof  
en ontwerp.**De cursus**De cursus duurt gemiddeld zestien weken, waaraan ge-  
middeld vijftien vrouwen kunnen meedoen. De kosten  
per cursist zijn 350 euro. Met begeleiding van de Doma-  
ri Society en steun van donateurs of lokale partners kan  
dit initiatief een hoeksteen worden om vrouwen een  
betere positie binnen de eigen gemeenschap te geven.**Doneer**Maakt u het met ons mogelijk dat Domari-vrouwen  
een naaicursus kunnen volgen? Maak uw bijdrage over  
op NL38 ABNA 0529 310 252 van Christenen voor Israël  
met de vermelding 'naaicursus Domari-vrouwen'.\*Domari zijn zigeuners die in het Midden-Oosten wonen,  
waaronder in en rond Jeruzalem.

NL38 ABNA 0529 310 252

**Weet jij hoe het zit?**

Stichting  
Daan en vrienden

*Hoe zit het met de relatie tussen het christendom, islam en jodendom?  
En hoe zit het met Israël en Gods beloften?*

Over de initiatiefnemers:  
Ruud van Hal, bedenker van het spel, werkzaam als psychosociaal en kindertherapeut, en op verschillende manieren intensief betrokken bij en in Israël; Stephen Teeuwen, schrijver van een aantal (kinder) boeken en werkzaam in de communicatie; Henk van Munster, al meer dan 30 jaar werkzaam als illustrator.

**€ 14,95**

**Een educatief spel**

Een informatief spel voor jong en oud.  
Vragen en antwoorden met verschillende moeilijkheidsgraden.

*Is nu verkrijgbaar in christelijke boekwinkels en via Bol.com*

---

| 75 vragen | ISBN..... | 1ste druk | € 14,95

**Hamer**  
ADVOCATEN

ARBEIDSRECHT • BESTUURSRECHT • HUURRECHT  
STRAFRECHT • VASTGOED

035 694 48 33 [www.hameradvocaten.nl](http://www.hameradvocaten.nl)

reformatisch  
dagblad

**Schrijf in op de nieuwsbrieven**  
**RD Aanbieding en Beste van het RD en**  
**lees 2 artikelen gratis per maand!**

Ga naar [rd.nl/nieuwsbrief2art](http://rd.nl/nieuwsbrief2art)  
of scan de QR-code

**TERUG NAAR JERUZALEM**  
*Leiders zijn tijdelijk. Verbondenheid blijft.*

**MET UW FAMILIE**

**UW VRIENDEN**

**ALS VERSLAGGEVER**

**ZAKELIJK**

**WWW.PROMISEDLANDS.NL**  
Israël • Jordanië • Oman | Vernieuwend sinds 1998

STICHTING CHANUKAH CONCERT & MAESTRO ORKEST PRODUCTIES PRESENTEREN:

**B'NAI B'RITH  
CHANUKAH  
Concert 2025**

DE ISRAËLISCHE CHIEF CANTOR  
**SHAI ABRAMSON**

MAESTRO JULES ORKEST O.L.V.  
**JULES VAN HESSEN**

**AVONDCONCERT UITVERKOCHT**

**EXTRA MATINEE CONCERT**

**AANVANG 14:30**

**KLEINZE ZAAL CONCERTGEBOUW**

**ZO 14 DECEMBER**

Toegangsprijs:  
**€ 65** (1e rang) | **€ 35** (2e rang).

Kaartjes zijn te koop via:  
**Info@chanukah-concert.nl**

## ACTIEF

### Businessclub

## Veel jonge ondernemers sluiten zich aan

De businessclub Bouwen met Israël van Christenen voor Israël heeft de afgelopen tijd veel nieuwe jonge ondernemers mogen verwelkomen. Het is bijzonder om te zien dat juist deze jonge mensen beseffen hoe belangrijk Israël is. In een tijd waarin er zoveel leugens en verdraaiingen over Israël verspreid worden, zien zij tegelijk hoe Gods bewarende hand over Zijn volk is uitgestrekt.

Onlangs was ik in Israël. Het blijft verbazingwekkend hoeveel er gebouwd wordt. Ondanks druk, angst en oorlog gaat de terugkeer van het Joodse volk naar Israël door, en wordt het land verder opgebouwd. Een land met tien miljoen inwoners, van wie zeven miljoen Joden, op een grondgebied van slechts twee derde van Nederland - waarvan de helft woestijn: dat is op zichzelf al een groot wonder. En ondertussen op zeven fronten aangevallen.

### Voor jong en oud

Juist de jonge ondernemers die zich nu aansluiten, willen niet aan de wonderen voorbijgaan. Zij verlangen ernaar samen iets te betekenen met en vóór Israël. De businessclub vormt daarin een baken in zee. Vaak tegen de stroom in, maar dat maakt de leden sterker en meer eensgezind. Inmiddels zijn er meer dan vierhonderd ondernemers aangesloten. Jong en oud inspireren elkaar tijdens events, solidariteitsreizen en ontmoetingen in de regio. | Tekst: Roger van Oordt

» Bent u ondernemer, jong of oud? Sluit u dan aan bij de businessclub van Christenen voor Israël via [bouwenmetisrael.nl](http://bouwenmetisrael.nl).



Young Leadership event van Bouwen met Israël op 3 september jl. bij *thinc*.

Foto: Cvi

“  
**De businessclub vormt een baken in zee. Vaak tegen de stroom in, maar dat maakt ons sterker en eensgezind.**

### Excursie

22 oktober en 26 november

## Ontdek Joods Antwerpen

Antwerpen is het thuis van een van de grootste Joodse gemeenschappen buiten Israël. Een bezoek aan deze bijzondere stad biedt een unieke inkijk in het Joodse leven.

Tijdens de excursie brengen we een uitgebreid bezoek aan een synagoge, waar u uitleg krijgt over het Jodendom en de Joodse feesten. Er is ruimte om vragen te stellen en in gesprek te gaan. Aansluitend wandelen we door de Joodse wijk naar restaurant Hoffs's. Daar wacht een koosjer diergaandiner, waarbij u niet alleen geniet van de smaken, maar ook meer hoort over de koosjere keuken.

### Informatie

De excursie vindt plaats op 22 oktober en 26 november, met keuze uit twee tijdsblokken: 12.00 tot 16.30 uur of 14.45 tot 19.15 uur. Kosten: € 54,-. Meer informatie en aanmelden: [cvi-belgie@gmail.com](mailto:cvi-belgie@gmail.com) of 06-39150052.



Foto: Cvi

### Educatie

## Bijeenkomst voor predikanten

Op maandag 10 november is er in het Israëlcentrum een bijeenkomst voor predikanten en voorgangers. Het thema is 'Archeologie en de Bijbel' met als spreker rabbijn Yehuda Moussadji. Yehuda Moussadji studeerde in Jeruzalem aan het instituut Aish HaTorah, waar hij ook lesgegeven heeft in Bijbel-se archeologie.

### Info en aanmelden

De bijeenkomst vindt plaats op maandag 10 november van 10.00 tot 13.00 uur. De kosten bedragen € 15,- (inclusief lunch). Aanmelden kan via [cvi.nl/predikantendag](http://cvi.nl/predikantendag). Let op: de lezing wordt in het Engels gegeven.

### Educatie

## Nodig een spreker uit

Studiebijeenkomsten vormen een belangrijk onderdeel van het werk van Christenen voor Israël. Ze bieden ontmoeting, verdieping en bemoediging. Juist in een tijd waarin kritiek en polarisatie rond Israël toenemen, is het waardevol om samen stil te staan bij Gods plan met Zijn volk en land. Wij nodigen u daarom van harte uit een spreker in uw gemeente te ontvangen. In overleg zorgen we voor een avond die goed aansluit bij de behoeften van uw gemeente. Meer informatie over onze sprekers en de mogelijkheid om een aanvraag te doen vindt u op [cvi.nl/sprekers](http://cvi.nl/sprekers).

28-30 november

## Isreality-weekend



Van 28 tot 30 november is het weer zover: het Isreality jongerenweekend. Dit weekend denken we samen na over het thema 'Terug naar het begin'. We gaan terug naar de tijd van rabbi Jezus. Hoe was Hij als Joodse Messias? Wat betekende Zijn Joodse roots voor Zijn leven op aarde? En wat betekent dat voor jouw geloofsleven?

Ben jij tussen de 15 en 28 jaar? Heb je zin in een gezellig weekend vol ontmoetingen, toffe sprekers, Bijbelstudies en workshops? En dat voor maar € 75,- voor het complete weekend? Check dan snel onze website [isreality.nl/weekend](http://isreality.nl/weekend) en meld je aan want vol=vol!



# NAAST HET JOODSE VOLK TEGEN ANTISEMITISME



We staan voor christelijke waarden en klassieke vrijheden. Deze staan onder druk. Ook onze Joodse landgenoten moeten steeds meer vrijheid prijsgeven, terwijl Hamas-sympathisanten onze straten opeisen.

Antisemitisme is een eeuwenoud kwaad dat zich telkens opnieuw aanpast. Het vormt een directe bedreiging voor Joodse burgers én onze samenleving. Nederland mag nooit weggijken.

De SGP pleit voor stevige maatregelen, aangescherpte wetgeving en onvoorwaardelijke bescherming van het Joodse leven. In Nederland én wereldwijd. Waar Joden moeten vrezen, faalt de rechtsstaat.

# SGP

## STEM CHRISTELIJK VOOR NEDERLAND

Scan de QR-code voor het  
verkiezingsprogramma.



[sgp.nl/verkiezingen](https://sgp.nl/verkiezingen)

## ACTIEF

Kom op zaterdag 15 november naar de Israëldag centraal in Nederland

## Grote Israëldag: 'Israël, teken van hoop'

'Israël is een teken van hoop'. Dat is al 45 jaar de boodschap van Christenen voor Israël. Een reden om dankbaar bij stil te staan. Al 45 jaar mogen we het Joodse volk steunen, Gods trouw aan Israël verkondigen en wereldwijd christenen aanmoedigen naast Israël te staan en voor het Joodse volk te bidden. Dat doen we in rustige tijden én juist ook in moeilijke tijden.

Op zaterdag 15 november staan we stil bij dit jubileum met een grote Israëldag centraal in Nederland. Het is een dag waarop u kunt kennismaken met onze sprekers, we veel gaan zingen, u verschillende masterclasses kunt volgen over Israël, de Bijbel en de actualiteit, en waarbij ontmoeting centraal staat. Samen openen we de Bijbel, verdiepen we ons in de bijzondere band die we voelen met het volk, maar kijken we ook vooruit: hoe kunnen we in deze spannende tijden naast Israël blijven staan?

### Het begon met gebed

Christenen voor Israël begon in 1980 met een kleine groep betrokken christenen, die in de kerken opriep tot gebed voor Israël. Inmiddels is het werk uitgegroeid tot een organisatie die in tientallen landen actief is, met honderdduizenden christenen wereldwijd die voor Israël opkomen en strijden tegen antisemitisme. Dankzij de steun van al die mensen mogen we – door onze projecten – de bevolking van Israël helpen. Veel reden tot grote dankbaarheid.

Ook staan we op de Israëldag stil bij de actualiteit. We hebben verdriet over het leed in Gaza. Israël is verwickeld in een hevige en lange oorlog. De families van gegijzelden verkeren in onzekerheid over het lot van hun geliefden en er is wereldwijd een toenemende haat tegen het Joodse volk en tegen hen die voor Israël opkomen. Juist daarom is het belangrijk dat wij samenkomen om ons geloof te verdiepen, samen te bidden, elkaar te bemoedigen en onze verbondenheid met Israël te tonen.

### Veelzijdig programma

Tijdens de Israëldag is er volop ruimte voor muziek, verdieping en ontmoeting. U kunt veel van onze sprekers ontmoeten, en met hen in gesprek gaan. Ook politici en allerlei Israël-experts komen aan het woord. Wie en wat kunt u verwachten?

**Ds. Henk Poot** – over hoe Gods beloften richting geven in deze tijd.

**Roger van Oordt** – over 45 jaar Christenen voor Israël.

**Frank van Oordt** – met een boodschap vanuit het werk van Christenen voor Israël.

**Workshop Hebreeuws** – Maak kennis met de basis van de Hebreeuwse taal.

Een **vraag-en-antwoord-sessie** waar je al je moeilijke vragen over Israël kunt stellen aan Midden-Oostenexpert Raouf Leeraar, onder leiding van presentatrice Paola.

### Muziek

In de ochtend is er samenzang met Marcel van der Poel en band, met gastmusici Noortje van Middelkoop (panfluit) en Rineke de Wit (zang). 's Middags kunt u genieten van Joodse en Israëliëse muziek van het Hineni Symfonie Orkest. Dit orkest bestaat uit musici die twee dingen gemeen hebben: hun liefde voor muziek en hun liefde voor Israël. We nemen veel tijd voor samenzang, tot eer van de God van Israël: een bijzonder moment van gezamenlijke lofprijzing.

### Ontmoeting

Verder is er volop gelegenheid elkaar te ontmoeten. Bij verschillende informatiestands ontdekt u meer over Isreality (het jongeren-

werk van Christenen voor Israël), de TOV-club (voor kinderen), en de vele projecten in Israël die dankzij uw steun mogelijk worden gemaakt.

### Een dag voor het hele gezin

Kortom, voor jong en oud is er veel te beleven. Overdag is er ook een crèche en een speciaal kinderprogramma, dus het hele gezin is welkom!

### Praktische info

Het dagprogramma begint om 10.00 uur en eindigt om 18.00 uur.

Bestel snel uw tickets via [cvi.nl/israeldag](https://cvi.nl/israeldag) en verzeker u van een plekje op deze bijzondere dag!

### Bent u erbij?

**Datum:** zaterdag 15 november 2025 van 10.00 uur tot 18.00 uur

**Locatie:** centraal in Nederland (nadere info volgt)

### Tickets en actuele informatie:

[cvi.nl/israeldag](https://cvi.nl/israeldag)

**Entreprijs:** 10 euro voor volwassenen en 5 euro voor kinderen tot 18 jaar. Inclusief consumpties en lunch.

We hopen u op 15 november te ontmoeten!

**LANDELIJKE ISRAËLDAG | ZATERDAG 15 NOVEMBER 2025**

**Sprekers - Muziek - Masterclasses - Samenzang - en veel meer!**

**Dagprogramma 10:00 - 18:00 uur** (inloop vanaf 09:00 uur)  
**Locatie:** centraal in Nederland  
**Crèche voor de kleintjes en een speciaal kinderprogramma**  
**Toegangskosten:** Volwassenen € 10,00 p.p. • Tot 18 jaar € 5,00 p.p.  
**Inclusief lunch**

Sprekers: o.a. ds. Henk Poot, Oscar Lohuis, Roger van Oordt en Frank van Oordt | GBA met Midden-Oostenexpert Raouf Leeraar | Concert van het Hineni Symfonie Orkest o.l.v. Rits Belders | Samenwerking o.l.v. Marcel van der Poel, o.l.v. Rineke de Wit, Noortje van Middelkoop en vele anderen | Masterclasses met Oscar Lohuis en Raouf Leeraar

**QR code** **Kaartjes reserveren: [cvi.nl/israeldag](https://cvi.nl/israeldag)** **CHRISTENEN VOOR ISRAËL**  
Of bel: 033-2458824

### Colofon

*Israël Aktueel* is een uitgave van stichting Christenen voor Israël. Het abonnement is bij de donatie inbegrepen. De hoogte hiervan bepaalt u zelf.

Henri Nouwenstraat 34,  
3863 HV Nijkerk  
Postbus 1100, 3860 BC Nijkerk  
033-2458824  
[info@christenvoorisrael.nl](mailto:info@christenvoorisrael.nl)  
[christenvoorisrael.nl](https://christenvoorisrael.nl)  
[facebook.com/christenvoorisrael](https://facebook.com/christenvoorisrael)  
Algemeen:  
NL87 ABNA 051 385 2905  
Projecten:  
NL38 ABNA 0529 310 252

Christenen voor Israël België vzw:  
David Vandeputte  
+32 472 212121  
[info@christenvoorisrael.be](mailto:info@christenvoorisrael.be)  
Bankrekening:  
BE91 000 165 450 876

### DOELSTELLING:

Stichting Christenen voor Israël stelt zich ten doel om christenen in Nederland bewust te maken van de betekenis van het Joodse volk in Gods handelen met deze wereld. Zij doet dit door het geven van betrouwbare informatie over land, volk en staat van Israël. Zij roept christenen op tot solidariteit met Israël en wijst elke vorm van antisemitisme af. Zij gaat hierbij uit van het gezag en de betrouwbaarheid van de Bijbel als Gods Woord. Zij steunt Israël metterdaad en is werkzaam in Nederlandse kerken en gemeenten.

### BESTUUR:

Ds. F.A.J. Heikoop (voorzitter),  
F. de Lange (vicevoorzitter),  
J. van Dijk (secretaris),  
A.E.J. Arendse (penningmeester),  
M. Bénard, ds. G. Krol

### DIRECTEUR:

Frank van Oordt

### REDACTIE:

Hoofredactie:  
Ds. Oscar Lohuis,  
Ds. Henk Poot  
Eindredactie:  
Drs. Marijke Terlouw  
Redactie: Rita Quartel,  
Renske Lankman MA

### REALISATIE:

Treffend & Co, Veenendaal

### ADVERTENTIES:

Jawel Media | Roel Abraham,  
[roel@jawelmedia.nl](mailto:roel@jawelmedia.nl),  
06-54274244

De schrijvers in deze krant vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs de visie van de stichting. In interviews zijn de geïnterviewden verantwoordelijk voor hun uitspraken. Het copyright op artikelen in *Israël Aktueel* berust bij de redactie, dan wel bij de auteurs. Niets mag worden overgenomen zonder toestemming van de redactie. Christenen voor Israël aanvaardt geen aansprakelijkheid voor goederen en diensten van adverteerders.



BRENG DE JODEN THUIS

Liza vertrekt naar Israël

‘De afgelopen oorlogsjaren hebben me sterk gemaakt’

Het blijven onvoorspelbare, woelige oorlogstijden in Oekraïne. Het lijkt erop dat de ‘duisternis’ in heel het land toeneemt en het oorlogsgeweld alleen maar verergert. De maand september is nog niet ten einde en er zijn alweer ruim vijfduizend drones en honderden raketten richting Oekraïne afgeschoten. Ook drongen er zelfs tientallen drones het Poolse luchtruim binnen. Toch zijn er ook lichtpuntjes, zoals het vertrek van 29 jongeren naar Israël.

Koen Carlier

En vraag die iedereen in Oekraïne bezighoudt, is: wat staat ons nog te wachten? Elke familie is op de een of andere manier getroffen door de oorlog. Vaders en zonen moeten verplicht vechten aan het front. Elke week sneuvelen er aan beide zijden duizenden soldaten en raken duizenden soldaten zwaargewond. Miljoenen Oekraïners zijn gevlucht. Dagelijks worden er mensen geëvacueerd die plotseling in de frontlinie zijn terechtgekomen. Holocaustoverlevenden herbelevende verschrikkingen die zij als kind hebben meegemaakt. En elke maand moeten er minimaal 25.000 nieuwe soldaten worden gerekruteerd om de gesneuvelden en zwaargewonden te vervangen. De situatie is en blijft verschrikkelijk.

29 jongeren

En ondanks alles gaat de terugkeer van Joden naar Israël gewoon door, van jong tot oud. Zo vertrokken er op 17 september 29 jongeren van 14 tot 16 jaar naar Israël via het studieprogramma Na'ale. De jongeren krijgen – via het Joods Agentschap – de kans vier jaar (gratis) in Israël te studeren, na toestemming van beide ouders. De jongeren moeten daarvoor in Oekraïne testen doen en examens afleggen, en als ze slagen, ligt de weg naar Israël open. Israël zet daarbij niet alleen in op een toekomst in Israël voor deze jongeren, maar ook voor hun ouders. Vaak vertrekken de ouders (en soms zelfs ook grootouders) na verloop van tijd ook naar Israël. Je kunt het dus als het ware zien als gezinshereniging!

Liza

Een van de jongeren die vertrok, is Liza. Ze hoorde op achtjarige leeftijd over haar Joodse wortels. Het was de aanleiding lessen te gaan volgen aan de Joodse school van rabbijn Yosef Wolf. Helaas werden de lessen al snel onderbroken door de start van de oorlog. Niet veel later werd de school gesloten. De stad Kherson waar ze met haar ouders en grootouders woonde, zuchtte onder de Russische bezetting. Uiteindelijk werd ook hun huis gebombardeerd en vluchtten ze naar Nikolayev. Liza wilde niets liever dan haar Joodse lessen voortzetten en meldde zich aan voor een online Joodse school in Zaporozhe. Liza: “Ik leerde er veel over Israël, en was altijd een beetje jaloers op de oudere kinderen die via de studieprogramma's Na'ale of Sela naar Israël mochten vertrekken. Nu ga ik zelf en ik kan niet wachten



29 jongeren bij hun vertrek uit Oekraïne, op weg naar een nieuwe toekomst in Israël.

Foto: Cvl

om in het vliegtuig te zitten. Ik ben niet bang om te gaan. De afgelopen oorlogsjaren in Oekraïne waren moeilijk, maar hebben me ook sterk gemaakt. Ik ben er klaar voor!”

Alexander en Amina

Ook Alexander (2009) en zijn zus Amina (2010) behoren tot de gelukkigen die de kans krijgen in Israël te studeren. Ze groeiden op in een klein dorp aan de grens met Moldavië. Ze waren zich ervan bewust Joods te zijn, maar konden er in de praktijk weinig mee. In hun dorp was geen Joodse gemeenschap of synagoge. Ze waren er zelfs het enige Joodse gezin. Vorig jaar hoorden ze via familie in Azerbeidzjan echter over Na'ale en meldden zich enthousiast aan. Amina: “De dag dat ik hoorde dat ik geaccepteerd was voor het studieprogramma was de beste dag van mijn leven! Ik ben zo blij dat ik naar Israël mag. Ik ga een onbekende toekomst tegemoet, maar ik weet dat het goed komt. Ik ga mijn best doen en Israël zal er nooit spijt van krijgen dat ze mij een kans gegeven hebben.” Ook Alexander ziet de toekomst zonnig in. “Het is een heel nieuw hoofdstuk in mijn leven. Ik wil graag oogarts worden. Ik zie er naar uit in Israël te wonen en deel uit te maken van de Joodse staat.”

Ik ben er klaar voor!

Nikita

Nikita hoorde vorig jaar over Na'ale en besloot zich aan te melden. Na een geslaagd examen lag ook voor haar de weg naar Israël open. Nikita: “Het zijn moeilijke tijden in Oekraïne en Israël, maar ik geloof dat de oorlog in Israël niet lang meer duurt. Ik denk dat het veiliger is naar Israël te gaan dan in Oekraïne te blijven. Hoe bijzonder is het dat het Joodse volk naar Eretz Israël kan terugkeren, waar we ook wonen, zoals het ook al in de Tenach (Oude Testament, red.) beschreven staat. Het is mijn wens dat onze familie bij elkaar kan blijven. Daarom hebben mijn ouders en mijn jongere broer ook plannen om voorgoed naar Israël te verhuizen.”

Gebed

Inspirerend om te horen hoe enthousiast ook deze jongeren zijn om een toekomst in Israël op te bouwen. De Heere brengt Zijn volk thuis! Wilt u blijven bidden voor ons werk zodat we nog vele jongeren en Joodse families uit het Noorderland kunnen begeleiden naar het Beloofde Land?

Uw gebed en steun zijn voor ons onmisbaar!



Helpt u mee?

Al vele jaren helpen we Joden in allerlei omstandigheden bij hun vertrek naar Israël. Dat mooie werk kunnen we (blijven) doen dankzij uw financiële hulp én gebed. Dank voor uw trouwe steun.

Oekraïne

We helpen bij het verkrijgen van de juiste documenten en vervoer naar het vliegveld. Kosten: 135 euro.

VERVOER  
€ 135,-

India

We helpen met vliegtickets naar Israël. Kosten: 900 euro.

TICKET  
€ 900,-

Ethiopië

We helpen bij het vertrek en de eerste periode van integratie in Israël. Kosten: 2.000 euro.

VERHUISKOSTEN  
€ 2.000,-

Overig

We helpen op meer plekken, maar kunnen daar doorgaans, uit veiligheidsoverwegingen, niet over berichten.

Doneren

Kijk voor doneermogelijkheden in de brief bij deze krant of maakt uw gift over op NL38 ABNA 0529 310 252 van Christenen voor Israël met daarbij 'Breng de Joden thuis' en eventueel de naam van het land.

BRENG DE JODEN THUIS

NL38 ABNA 0529 310 252

Integreren in Israël

Na regen altijd zonneschijn

Anton, zijn vrouw Irina en hun dochters Margarita en Varvara wonen inmiddels twee jaar in Israël nadat zij uit Rusland emigreerden. Via het integratieprogramma First Home in the Homeland kwamen zij terecht in kibboets Ma'ale Gilboa.

Na het doorlopen van het integratieprogramma wilde het gezin niets liever dan in de kibboets blijven wonen. “Als gezin bedachten we een kunsttentoonstelling voor kinderen. Onze kleine, maar levendige galerie kreeg vorm op de muur van ons huis. De nieuwe 'kunstenaars' waren kinderen uit de kleuterschool van de kibboets. Dit jaar stond ons project in het teken van de terugkeer van Israelische gijzelaars uit Gaza. Door hun tekeningen gaven de jongens en meisjes uiting aan emoties als medeleven, verdriet en hoop. Onze harten zijn verenigd en we wachten allemaal op hun veilige terugkeer naar huis.”

Aan het werk

Anton is inmiddels geslaagd voor Hebreeuwse les en op zoek naar een school om stage te lopen. “Ik denk dat het beroep van aardrijkskundeleraar het beste bij mij past. Mijn jarenlange ervaring als universitair docent en mijn ervaring met reizen en wetenschappelijke expedities zullen mij daarbij helpen.” Irina heeft in Israël een medische opleiding bij Magen David Adom (Israëlische ambulancedienst) gevolgd. Het gezin is enthousiast over hun toekomst in Israël. “Wij geloven dat het volk van Israël niet kan worden gebroken, dat er na de regen altijd zonneschijn zal zijn, en dat we samen alle uitdagingen zullen overwinnen.”

Ze zijn ook dankbaar voor de steun van Christenen voor Israël. “Julie steun en gebeden sterken ons gezin in het verlangen in het Beloofde Land te wonen, en hier onze toekomst en die van onze kinderen op te bouwen.”



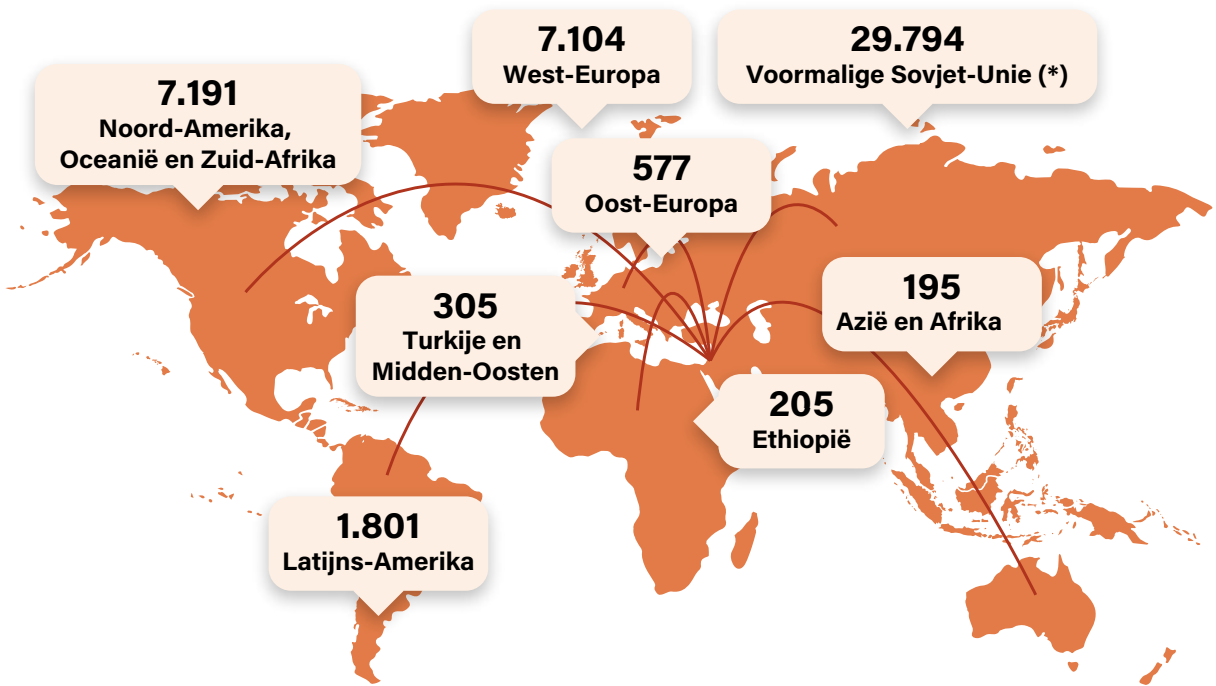
Foto: First Home

Alijaciifers januari 2024 - augustus 2025



(\*) Oekraïne 1.539

Bron: Het Joods Agentschap



BESTEL VIA UW EIGEN  
ISRAËL-CONSULENT(E)

# Nieuw uit Israël!

## Avdat

Dekbedovortrek, 100% katoen, sfeervol bloemendesign.

Inclusief kussenslopen, 60 x 70 cm

Maten:

Eénpersoons 140 x (200-220) cm

Tweepersoons 200 x (200-220) cm

Lits jumeaux 240 x (200-220) cm

69,00

109,00

119,00

## Fruit-spreads

Zonder toegevoegde

suiker, 100 % fruit

Perzik

Aardbei

Zwarte bes, kers, aardbei

Per potje 284 g **4,95**

**BEL EN BESTEL**  
**033 245 8814**

## Thee uit Galilea

Geniet van de geuren en bijzondere smaken van deze heerlijk, Israëlische melanges.

A. Groene thee met gember en citroengras

B. Kruidenthee met echinacea

C. Kruidenthee met tijm en eucalyptus

D. Kruidenthee met appel, sinaasappel en ginseng

E. Cacao-chai kruidenthee

F. Mango en passievrucht kruidenthee

G. Rooibosthee met granaatappel

H. Groene thee met munt(nana)

Per doosje, 20 zakjes **4,79**

## Barkan Classic Argaman 13,25

Milde, lichtkruidige, granaatrode droge wijn met in de neus en de smaak donkere besvruchten en tonen van munt.

Heerlijk bij harde worst, pastagerechten een stoofpotje, paté, harde kaassoorten en wildgerechten.

## Avocado olie

van 100% koudgeperste avocado's. Zachte, nootachtige smaak en romig van structuur. Zeer geschikt voor bakken en braden, smaakt ook goed in salades en dips. Goed voor hart en bloedvaten!

250 ml **13,95**

## Olijfolie

Koudgeperst, extra virgine, afkomstig uit de noordelijke Negev.

250 ml **11,95**



**BESTEL ONLINE VIA**  
**ISRAELWINKEL.NL**

**Israel**  
Producten  
Centrum

Henri Nouwenstraat 34, 3863 HV Nijkerk

Tel. 033-2458814 | info@israelwinkel.nl

**WWW.ISRAELWINKEL.NL**

**OF KOM NAAR ONZE  
GEZELLIGE ISRAËL-WINKEL  
IN NIJKERK!**

van 9.00 tot 17.00 uur en op  
zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur

**Serie van zes  
dubbele kaarten**

en met envelop

(zonder tekst) **7,95**

Voor iedere gelegenheid een  
mooie, passende kaart!



scan mij & bestel

Alle aanbiedingen zijn geldig tot 31 december zolang de voorraad strekt